

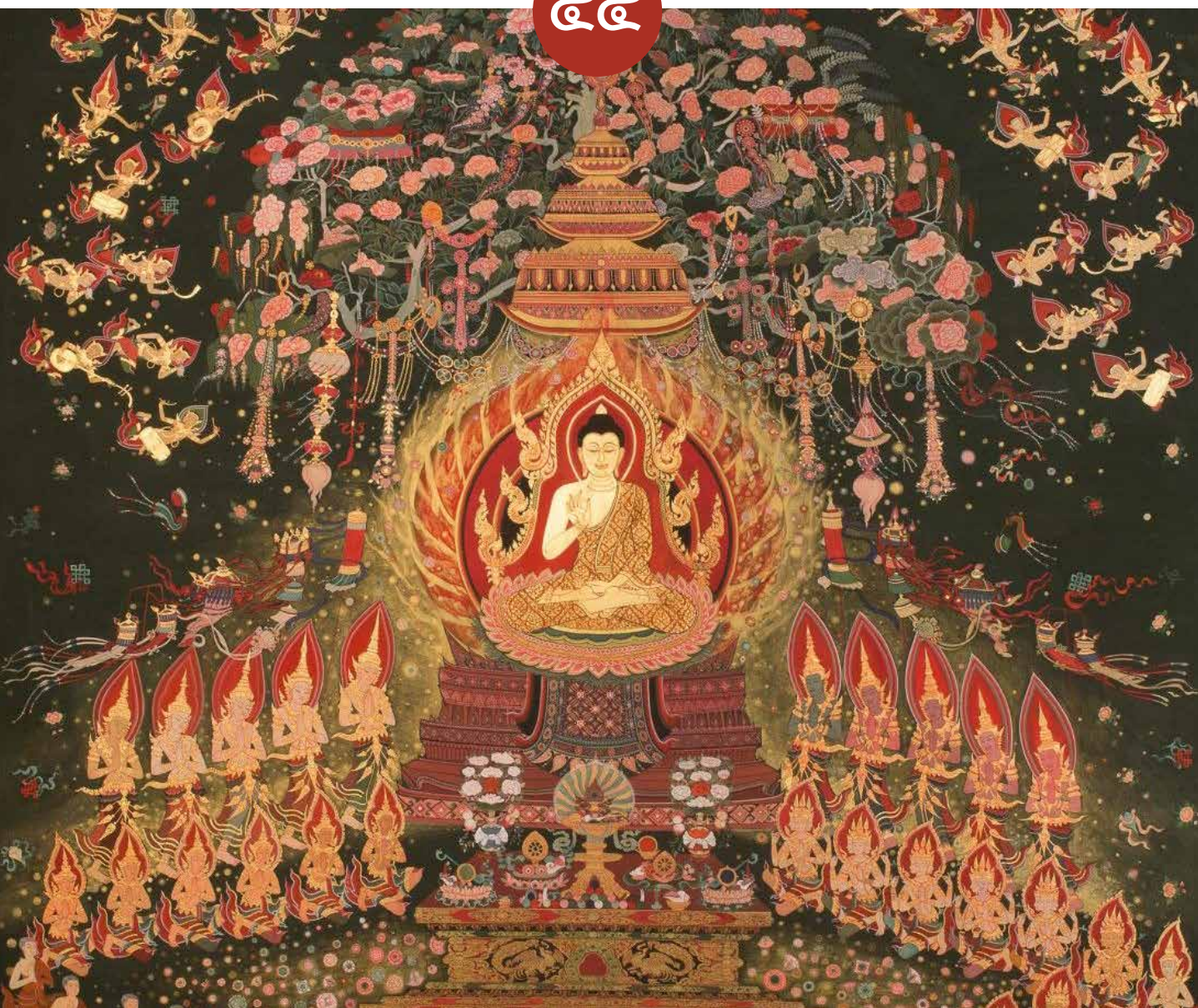

อาสภसार

วัดกัณฑ์ตะอาสาราม

วารสารรายสี่เดือน ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๕๔ ประจำเดือน มกราคม - เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๕๔

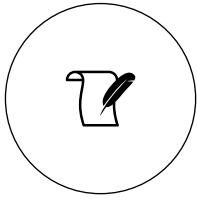

“

ผู้ที่เป็นพุทธศาสนิกชนหรือผู้ที่มุ่งความสุขความเจริญ
ก็ต้องละ มีหน้าที่ในการละความชั่ว ละพพะปาปัสสะ
อะกะระณัง เว้นจากการทำบาป อะไรที่เป็นบาปก็เว้น
กุศลสัมปะทา ก็คือการทำกุศล
อะไรที่เป็นกุศลก็ควรทำให้ถึงพร้อม

”

พระครูภาวนาวราลังการ วิ. โสโรโท ภิกขุ
เจ้าอาวาสวัดกัททันตะอาศาราม จ.ชลบุรี

สารจากบรรณาธิการ

นมัตถุ ระตะนัตถะยัสสะ
ขอความนอบน้อมจงมีแด่พระรัตนตรัย

สวัสดีครับท่านผู้อ่านทุกท่าน พบกันอีกครั้งกับอาสภสาร วารสารรายสี่เดือนของวัด ภัททันตะอาสภาราม ฉบับที่ ๕๔ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๕ ในรอบสี่เดือนที่ผ่านมา สำหรับพื้นที่ ในคอลัมน์นี้ ในฉบับนี้ ก็จะขอนำบทความเรื่องพญาช้างปาลิเลยยกะ มาฝากไว้เป็นเกร็ด ความรู้ นะครับ

หลาย ๆ ท่านคงจะเคยเห็น พระพุทธรูปปางหนึ่งที่มีช้างและลิงทำการบูชาพระพุทธองค์อยู่ พระพุทธรูปปางนี้ก็มาจากเหตุการณ์ ๆ หนึ่งนั่นเอง โดยในครั้งนั้นพระพุทธองค์ทรง หลีกเร้นเสด็จจำพรรษาอยู่ที่ควงไม้สาละใหญ่ในราวป่ารกชัฏวัน อยู่ใกล้บ้านปาลิเลยยกะ (ซึ่งป่านี้บางทีภิกษุก็เรียกว่า ป่าปาริเลยยกะบ้าง) ในบริเวณใกล้นั้นเอง ก็ได้มีช้างฝูงหนึ่ง และ พญาช้างปาริเลยยกะ ก็ได้หลีกหนีจากฝูงช้างมาแต่ผู้เดียวเพื่อหาความสงบผาสุก และมาได้เจอกับพระพุทธเจ้าพอดี พญาช้างปาริเลยยกะ จึงได้ทำการอุปัฏฐากพระพุทธองค์ ซึ่งในเรื่องนี้ จะ ขอยกคำบรรยาย จากอรรถกถา (อรรถกถา ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท ยมกวรรคที่ ๑ เรื่อง ภิกษุชาวเมืองโกสัมพี) มาให้ดูโดยตรงดังนี้ครับ

.....

ครั้งนั้นแล พระยาช้างนั้นหลีกออกจากโขลง เข้าไป ณ บ้านปาริเลยยกะ ราวป่ารกชัฏวัน ควงไม้สาละใหญ่ (และ) ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จอยู่แล้ว; ก็แลครั้นเข้าไปแล้ว ถวายบังคม พระผู้มีพระภาคเจ้า แลดูอยู่ไม่เห็นวัตถุอะไร ๆ อื่น จึงกระเทิบควงไม้สาละใหญ่ด้วยเท้า ถาก (ให้เรียบ) ถือกิ่งไม้ด้วยวงกวาด ตั้งแต่นั้นมา พระยาช้างนั้นจับหม้อด้วยวง ตักน้ำฉันน้ำใช้มา ตั้งไว้ เมื่อทรงพระประสงคด้วยน้ำร้อน ก็จัดน้ำร้อนถวาย

พระยาช้างนั้นจัดน้ำร้อนได้อย่างไร?

พระยาช้างนั้นสีไม้แห้งด้วยวงให้ไฟเกิด ใส่ฟืนให้ไฟลุกขึ้น เผาศิลาในกองไฟนั้นแล้ว กลิ้งก้อนศิลาเหล่านั้นไปด้วยท่อนไม้ ทิ้งลงในสระพังกน้อยที่ตัวกำหนดหมายไว้ ลำดับนั้น หย่อน วงลงไป รู้ว่าน้ำร้อนแล้ว จึงไปถวายบังคมพระศาสดา

พระศาสดาตรัสว่า “ปาริเลยยกะ น้ำเจ้าต้มแล้วหรือ?” ดังนี้แล้ว เสด็จไปทรงในที่นั่ง ในกาลนั้น พระยาช้างนั้นนำผลไม้ต่างอย่างมาถวายแด่พระศาสดา. ก็เมื่อพระศาสดาจะเสด็จ เข้าบ้านเพื่อบิณฑบาต พระยาช้างนั้นถือบาตรจีวรวางไว้บนตระพอง ตามเสด็จพระศาสดาไป พระศาสดาเสด็จถึงแดนบ้านแล้วรับสั่งว่า “ปาริเลยยกะ ตั้งแต่ที่นี่ เจ้าไม่อาจไปได้ เจ้าจงเอา บาตรจีวรของเรามา” ดังนี้แล้ว ให้พระยาช้างนั้นเอาบาตรจีวรมาถวายแล้ว เสด็จเข้าบ้านเพื่อ บิณฑบาต

ส่วนพระยาข้างนั้นยืนอยู่ที่นั่นเอง จนกว่าพระศาสดาจะเสด็จออกมา ในเวลาพระศาสดาเสด็จมา ทำการต้อนรับแล้ว ถือบาตรจีวรโดยนัยก่อน (นำไป) ปลงลง ณ ที่ประทับอยู่แล้ว ถวายงานพัดด้วยกิ่งไม้ แสดงวัตรอยู่ในราตรี พระยาข้างนั้นถือท่อนไม้ใหญ่ด้วยวงเทียวไปในระหว่างๆ แห่งราวป่าว่าอรุณจะขึ้น เพื่อกันอันตรายอันจะมีแต่เนื้อร้ายด้วยตั้งใจว่า “จักรักราชพระศาสดา”

ได้ยินว่า ราวป่านั้นชื่อว่ารักขิตวันสันตะจะ จำเดิมแต่กาลนั้นมา ครั้นอรุณขึ้นแล้ว พระยาข้างนั้นทำวัตรทั้งปวงโดยอุบายนั้นนั่นแล ตั้งต้นแต่การถวายน้ำสรงพระพักตร์

.....

ในเวลาต่อมานั้น อุบาสก อุบาสิกา ทั้งหลายได้ขอร้องพระอานนทให้เชิญพระศาสดาเสด็จกลับออกจากป่า ในเวลาที่พระพุทธรองค์เสด็จกลับออกมานั้น พญาข้าง ได้มีความอาลัยอาวรณ์มาก ดังความในอรรถกถาคือ

.....

พระอานนทเถระกราบทูลสาสน์ที่ตระกูลใหญ่ๆ มีท่านเศรษฐีอนาถปิณฑิกะเป็นต้นส่งมาแล้ว กราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อริยสาวก ๕ โกฏิ มีท่านเศรษฐีอนาถปิณฑิกะเป็นหัวหน้า หวังความเสด็จมาของพระองค์อยู่”

พระศาสดาตรัสว่า “ถ้าอย่างนั้น เธอจงรับบาตรจีวร” ดังนี้แล้ว ให้พระเถระรับบาตรจีวรแล้ว เสด็จออกไป พระยาข้างได้ไปยืนขวางทางไว้ ภิกษุทั้งหลายเห็นดังนั้น ทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระยาข้างทำอะไร?”

พระศาสดาตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย ข้างหวังจะถวายภิกษาแก่เธอทั้งหลาย ก็แลข้างนี้ได้ทำอุปการะแก่เราตลอดราตรีนาน, การยั้งจิตของข้างนี้ให้ขัดเคืองไม่ควร ภิกษุทั้งหลาย ขอเธอทั้งหลายกลับเถิด” พระศาสดาทรงพาภิกษุทั้งหลายเสด็จกลับแล้ว

ฝ่ายข้างเข้าไปสู่ราวป่าแล้ว รวบรวมผลไม้ต่างๆ มีผลขนุนและกล้วยเป็นต้นมาทำให้เป็นกองไว้ ในวันรุ่งขึ้น ได้ถวายแก่ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุ ๕๐๐ รูปไม่อาจฉันผลไม้ทั้งหลายให้หมดสิ้น ในกาลเสร็จภัตกิจ พระศาสดาทรงถือบาตรจีวรเสด็จออกไปแล้ว พระยาข้างไปตามระหว่างๆ แห่งภิกษุทั้งหลาย ยืนขวางพระพักตร์พระศาสดาไว้ ภิกษุทั้งหลายเห็นดังนั้น ทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้างนี้ทำอะไร?”

ศ. ภิกษุทั้งหลาย ช้างนี้จะส่งพวกเธอไปแล้ว ชวนให้เรากลับ

ภ. อย่างนั้นหรือ? พระองค์ผู้เจริญ

ศ. อย่างนั้น ภิกษุทั้งหลาย.

.....
ลำดับนั้น พระศาสดาตรัสกะช้างนั้นว่า “ปาริเลยยกะ นี่ความไปไม่กลับของเรา ฌานก็ดี วิปัสสนาก็ดี มรรคและผลก็ดี ย่อมไม่มีแก่เจ้าด้วยอตภาพนี้ เจ้าหยุดอยู่เถิด”

พระยาช้างได้ฟังรับสั่งดังนั้นแล้ว ได้สอดวงเข้าปากร้องให้ เดินตามไปข้างหลังๆ ก็พระยาช้างนั้น เมื่อเชิญพระศาสดาให้กลับได้ ฟังปฏิบัติโดยอาการนั้นแลจนตลอดชีวิต

ฝ่ายพระศาสดาเสด็จถึงแดนบ้านนั้นแล้ว ตรัสว่า “ปาริเลยยกะ จำเดิมแต่นี้ไป มิใช่ที่ของเจ้า เป็นที่อยู่ของหมู่มนุษย์ มีอันตรายเบียดเบียนอยู่รอบข้าง, เจ้าจงหยุดอยู่เถิด”

ช้างนั้นยืนร้องให้อยู่ในที่นั้น ครั้นเมื่อพระศาสดาทรงละคลองจักขุไป มีหัวใจแตก ทำกาลแล้ว เกิดในท่ามกลางนางเทพอัปสรพັນหนึ่ง ในวิมานทองสูง ๓๐ โยชน์ ในภพดาวดึงส์ เพราะความเลื่อมใสในพระศาสดา ชื่อของเทพบุตรนั้นว่า “ปาริเลยยกเทพบุตร” ฝ่ายพระศาสดาได้เสด็จถึงพระเชตวันแล้วโดยลำดับ

.....
อนึ่ง ในคัมภีร์อนาคตวงศ์ได้แสดงว่า พญาช้างปาริเลยยกะนี้ จะได้เป็นพระพุทธรูปเจ้าองค์ที่ ๕ ถัดไปในอนาคตกาล มีพระนามว่า “พระสุมงคลสัมมาสัมพุทธเจ้า”

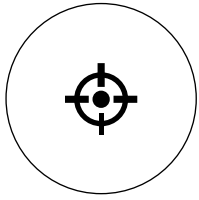
สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณและอนุโมทนาบุญแก่ ทีมงานกองบรรณาธิการ ผู้เขียนคอลัมน์ ทีมงานถ่ายภาพกิจกรรมและไฮตัทศานุภาพ ทีมงานถอดเทปธรรมะ ทีมงานสมาชิกสัมพันธ์ และผู้มีส่วนร่วมทุก ๆ ท่าน นิพพานัง ปัจจโย โหตุ ขออานิสงส์ผลบุญนี้เป็นปัจจัยให้ถึงซึ่งพระนิพพาน

ผศ.ดร.พฤทธิ โกวิทวรารังกูร

บรรณาธิการ

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

วัดอุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่พุทธธรรม และการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน
๒. เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของวัด

ที่ปรึกษา

พระครูภาวนาวราลังการ วิ. (สมศักดิ์ โสรโท)
พระมหาทองม้น สุทฺธจิตโต
พระปลัดอำนาจ ขนติโก

โสตทัศนูปกรณ์และภาพกิจกรรม

พระธีรภัทร จนทสุวณโณ
พระเคน สทฺธาธิโก
คุณณภัทรณีย์ นุตติพรรณ
ดร.นาฏนภาพค์ โพธิ์ไพจิตร

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.พฤทธิ โกวิทวรารังกูร

ถอดเทปธรรมะ

พระมหากำจัด เอกจारी
ผศ.ดร.วราพร วีระพลาร

กองบรรณาธิการ

ดร. พระมหายงยุทธ กนตาโก
ศ.คลินิกเกียรติคุณ พญ.โลจนา ตันติยาทร
คุณพรพิมล จิตต์จันทร์

สมาชิกสัมพันธ์

คุณพรพิมล จิตต์จันทร์

กราฟฟิคดีไซน์

คุณภูษณิศา กฤตพลพิมาน
คุณกฤตพล กฤตพลพิมาน

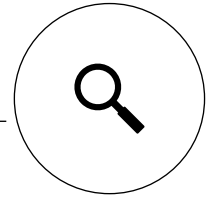
ภาพหน้าปกจากเว็บไซต์ 84000 พระธรรมชั้น

พิมพ์ที่ : หจก.แอลซีพี ฐิติพรการพิมพ์

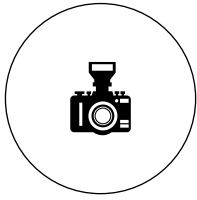
๑๐๕/๑๑๐-๑๑๒ ซอยประชาอุทิศ ๔๕ ถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ ๑๐๑๔๐
<https://www.thitiporn.com>

สงวนลิขสิทธิ์ : ห้ามพิมพ์คัดลอกหรือตัดตอน หรือพิมพ์จำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เขียน

สารบัญ

สารจากบรรณาธิการ	๔
ประมวลภาพกิจกรรม	๑๐
ธรรมะจากพระอาจารย์	๑๔
นานาสาระจากพระอภิธรรมปิฎก	๒๔
พระธรรมจากหลวงพ่อใหญ่	๓๔
ปกิณกะธรรม	๔๐
เรื่องเล่าจากพระสูตร	๔๔
ธรรมะน่ารู้	๕๐
English column	๕๖
แว่นธรรมปฏิบัติ	๖๒
คุยกับหมอ	๖๘
ตารางกิจกรรม	๗๒

ประมวลภาพกิจกรรม

ธรรมบรรยาย
โดย พระครูภาวนาวราลังการ วิ.

ถาม - ตอบ
ปัญหาโยคี

เรื่อง จิตชอบชุกชน
จึงต้องทนทุกข์

เรื่อง ปล่อยวาง กับ
ปล่อยปละละเลย

รสรรมบรรมยาย
แนวททางในการเจริญสติปฏิจฐาน ๘
โดย พระอาจารย์อำนาง ขนุติโก

รสรรมบรรมยาย
คุณสมบัตินของผู้ปฏิบัติ ๘ ประการ
โดย พระอาจารย์มหาทองม่น
สุทธจิดโต

รสรรมบรรมยาย
เห็นทุกข์ เห็นรสรรม
โดยพระอาจารย์มหาสมเทียรติ
สัลลวโร

ขอเรียนเชิญร่วมทำบุญ
ทอดผ้าป่าวิสาขบูชามหากุศล

เพื่อสมทบทุนสร้างอุโบสถ ๓ ชั้น กอฉะ ๔๔๔ บาท
หรือบริจาคตามกำลังศรัทธา

ณ วัดภักทันตะอาศาราม จังหวัดชลบุรี
วันอาทิตย์ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐ น.

สามารถร่วมบุญผ่านบัญชีธนาคารวัดภักทันตะอาศาราม(กองทุนอุโบสถ)

ธนาคารสีกกรไทย เลขที่ 117-2-64886-6

ธนาคารกรุงไทย เลขที่ 210-0-39551-3

โทร 086-8198358, 084-6787160, 038-160509

LINE

@watbhaddanta.com

PromptPAY

วัดภักทันตะอาศาราม (อุบลฯ)
PATTANTARASAPAM

ขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาร่วมสนับสนุน
การเผยแพร่ธรรมะและการปฏิบัติธรรม
ตามแนวสติปัฏฐาน 4 ณ วัดภักทันตะอาสการาม
ใต้ที่ บัญชี วัดภักทันตะอาสการาม
ธนาคารกสิกรไทย เลขที่บัญชี

กองทุนกลาง

117-2-64875-0

กองทุนอุโบสถ

117-2-64886-6

กองทุนเผยแพร่

117-2-64885-8

แจ้งการโอนเงินที่ @watbaddanta.com

LINE

@watbaddanta.com

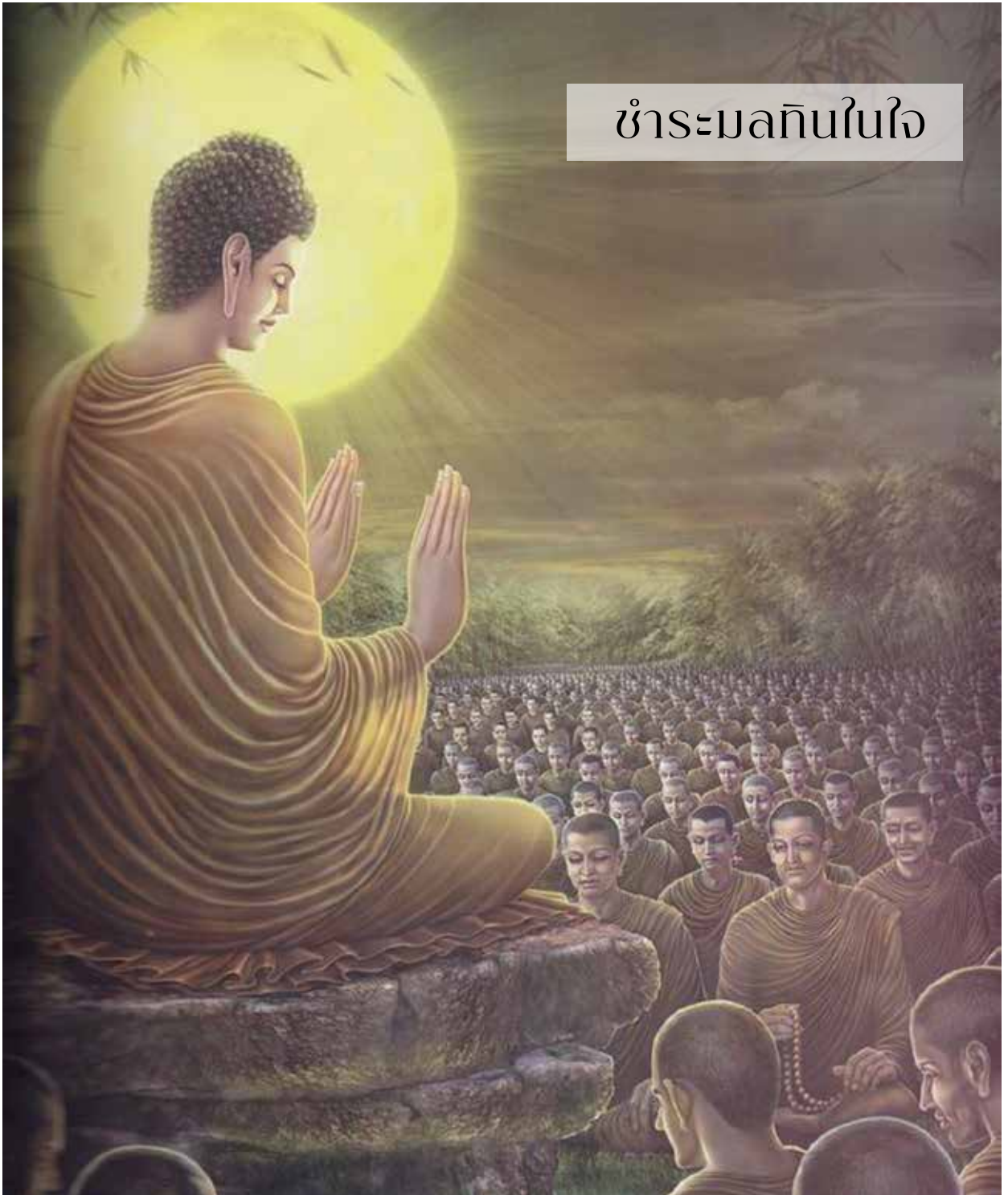
ผู้กระทำความบุญ สำนึกแห่งธรรม

ธรรมะจากพระอาจารย์

พระครูภาวนาวราลังการ วิ. (สมศักดิ์ ไสวโท)

ชำระมลทินในใจ

พระโยคาวจร แม่ชี โยคีผู้เข้าปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ช่วงต่อไปเป็นช่วงฟังธรรม เป็นช่วงปฏิบัติธรรมร่วมกัน ให้พวกเรานั่งสมาธิ มีสติในการฟังธรรมบรรยาย วันนี้ตรงกับวัน พุทธศักราชที่ ๑๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

โอวาทปาฏิโมกข์

ก็เหลืออีกไม่กี่วัน ประมาณวันพระหน้าก็ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๓ เป็นวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนาอีกวันหนึ่งนั่นก็คือวันมาฆบูชา ซึ่งก็เป็นวันที่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดง โอวาทปาฏิโมกข์ คือสอนให้รู้หลักการต่างๆ ไป ในทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะหลักทั่วไป ในเรื่องของ การเว้นจากความชั่ว ความชั่วทั้งหลาย ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม ผู้ที่เป็นพุทธศาสนิกชนหรือผู้ที่มุ่งความสุขความเจริญ ก็จะต้องละ มีหน้าที่ในการละความชั่ว สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง เว้นจากการทำบาป อะไรที่เป็นบาปก็เว้น กุสะลัสสุปะสัมปะทา ก็คือการทำกุศล อะไรที่เป็นกุศลก็ควรทำให้ถึงพร้อม เป็นสิ่งที่ควรสะสม สะสมกุศล แล้วก็ข้อ ที่สามหลัก สะจิตตะปะริโยทะปะนัง การชำระจิตของตนให้ผ่องใส นี่เรื่องกายเรื่องวาจา เรื่อง จิตใจก็เป็นเรื่องสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเรื่องที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงเน้นในเรื่องของ การชำระมลทินที่ทำให้จิตเราขุ่นมัวหรือเศร้าหมอง

ชำระจิตใจให้ผ่องใส

ที่คนเรามีทุกข์มีปัญหายุ่งยากอยู่ทุกวันเนี่ย บางครั้งไม่ใช่เรื่องกายอย่างเดียว หรือไม่ใช่เรื่อง สังคม เรื่องสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียวแต่มันมีเรื่องภายใน คือเรื่องของจิตใจ จิตใจที่ขาด สติขาดปัญญา และบางครั้งก็เลยนำพาจิตใจนั้นให้เศร้าหมองขุ่นมัว แล้วก็เป็นที่ทุกข์อยู่กับเรื่อง บางครั้งพอเราได้สติได้ปัญญา หรือเข้าใจเหตุผลหรือความจริงในสิ่งนั้นแล้วเนี่ยก็จะรู้สึกว่ามัน เป็นเรื่องที่ไร้สาระ ไม่มีแก่นสาระอะไร แต่จิตใจก็ไปติดไปจม ไปครุ่นไปคิด ไปขุดไปคุ้ย ไปทำให้ มันวิปริตผันแปรไป บางครั้งก็ทุกข์เพราะไม่รู้ พอรู้จริงแล้วก็ไม่ทุกข์ ก็สลับกันไปกันมา บางครั้ง จิตที่เศร้าหมองเนี่ยะ หน้าທີ່หลักๆ ของพุทธบริษัทคือ มีหน้าที่ต้องชำระ ท่านบอกว่าชำระจิต ให้ผ่องใสหรือชำระใจให้ผ่องแผ้วอยู่เสมอๆ ถ้าทำได้ ถ้าทำได้นะจะรู้สึกว่าการทุกอย่างค่อยๆ

ดีขึ้นนะ มันค่อยๆ ดีขึ้น ไม่ได้ดีขึ้นไปอย่างที่เราอยาก ดีคือดี ไม่ใช่ดีเพราะเราอยากให้ดี แต่จะดีพร้อมเพราะมีเหตุมีปัจจัยอันเหมาะสมเท่านั้น จะไม่อิงที่เราหรือเขา จะอิงที่เหตุปัจจัยที่ถูกต้องเท่านั้น

ยิ่งดันยิ่งเกี่ยว

ฉะนั้นจึงแตกต่างจากที่โยคีทั้งหลายรู้มาเวลาที่ปฏิบัติ บางครั้งความทุกข์มันเหมือนกับเจ็บปวดที่ร่างกายหรือเมื่อยล้า แต่จริงๆ แล้วมันขึ้นอยู่กับจิตใจ จิตใจที่มันยึดถือในเรื่องนั้นๆ บางครั้งมันทุกข์ ทุกข์แล้วทุกข์อีก เหมือนกับเราติดอยู่ ติดแล้วก็ข้อง เมื่อเราดิ้นรนจะออกเนี่ยะ เหมือนกับมันติดมันข้อง ยิ่งดิ้นมันก็ยิ่งเกี่ยว เพราะมันข้องอยู่กับสิ่งนั้น การจะออกจากสิ่งนั้นเนี่ยะไม่ได้ออกง่าย ถ้าออกง่ายๆ เนี่ยะก็ออกกันไปหมดแล้วจากทุกขในสังสารวัฏ แต่เผอิญยิ่งพยายามออก ยิ่งพยายามจะออกก็ยิ่งเห็นทุกข์ บางครั้งมันเจ็บเหมือนคนที่ถูกเบ็ดเกี่ยวปลา เหมือนคนที่ถูกหนามเกี่ยว ยิ่งเราดิ้นจะออกมันก็ยิ่งเจ็บ หรือแม้แต่ว่าบ่งเพื่อจะเอามันออกมันก็ยิ่งเจ็บ ถ้าไม่อดไม่ทน ไม่พากเพียรพยายามจริงๆ บางครั้งก็ออกยาก ฉะนั้นเราจึงยอมที่จะจมอยู่ ยอมติดยอมจมอยู่กับสิ่งเหล่านั้น พุดง่ายๆ ก็คืออยู่กับความไม่จริง อยู่กับสิ่งที่มันไม่ใช่อัตโนมัติตนอะไร หรือบางครั้งมันก็ไม่ใช่สิ่งที่มันเป็นสาระแก่นสารแต่เราก็ก๊วยยอมที่จะอยู่ด้วยความไม่รู้ ไม่เข้าใจตามความเป็นจริงนั่นเอง

ไม่อยากติดข้อง ต้องรู้ให้ถูก

เมื่อเป็นอย่างนี้จึงไม่แปลกใจว่าทำไมเราถึงออกไม่ได้ ถึงไม่หลุดถึงไม่พ้นไปสักที บางครั้งก็เหมือนจะหลุดจะพ้นไปแล้วแต่ก็ต้องกลับมาเกี่ยวข้องอยู่อีก กลับเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เรื่อยๆ บางครั้งเหมือนกับเดินหนีไปตั้งไกลแล้วแต่สุดท้ายก็ยังวนกลับมาติดข้องอยู่กับสิ่งนั้นอีก เหมือนคนที่ติดข้องอยู่ในรูปก็จะเวียนวนมาติดข้องอยู่ในรูป คนที่ติดข้องอยู่ในเรื่องเสียง ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจตามความเป็นจริงก็จะวน วนมาชอบวนมาไม่ชอบอยู่กับสิ่งเหล่านี้ กลิ่นก็เหมือนกัน ถ้าเราชอบก็วนมาชอบ ถ้าไม่ชอบก็วนมาไม่ชอบอย่างนี้ รสที่เราลิ้ม เวลาลิ้มลิ้มรสก็เหมือนกัน รสที่เราชอบกับไม่ชอบ บางครั้งก็เหมือนกัน บอกว่าเราไม่ติดในรสแต่พอเอาเข้าจริงๆ ก็วนมา วนมาติดอยู่ในรสชาติ ติดอยู่ในการถูกต้องสัมผัส ใญ่ภูฏัพพารมณฺที่มากกระทบร่างกาย บางครั้งก็ทำให้เราชอบไม่ชอบ วนมาอย่างนี้ หรือธรรมารมณฺต่างๆ อัญญารมณฺ อารมณฺที่เป็นที่ตั้งแห่งความพอใจ อนัญญารมณฺ อารมณฺอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่พอใจพวกนี้ มันก็ไปแล้ว

ก็มา เหมือนกับไปไกลแล้ว ไปไกล แต่สุดท้ายก็ยังรู้ว่ายังติดอยู่ ยังติดอยู่ยังจมอยู่ เมื่อติดอยู่หรือจมอยู่มันก็ออกยากนะ ออกยาก ฉะนั้นเมื่อเราไม่ยากติดไม่ยากข้องก็ต้องค่อยๆ พยายามค่อยๆ พยายามเข้าใจไปเรื่อยๆ เริ่มต้นจากการรู้ให้ถูกต้อง รู้รูปรู้นาม รู้กายรู้ใจ รู้ความจริงแท้ว่าสรรพสิ่งทั้งหลายเนี่ยะไม่ใช่เรา เมื่อก็ก็สวดกันไปแล้ว ส่ายกันไปในอนัตตลักษณะสูตร สูตรที่ว่าด้วยเรื่องความไม่ใช่ตัวตนนั่นเอง ไม่ใช่อัตตา เป็นพระสูตรต้นๆ ที่ทำให้มีอริยบุคคลถึงขั้นพระอรหันต์ ยืนยันคำสอนของพระศาสดาได้มั่นคงยิ่งขึ้นอีกว่าคำสอนนี้ถูกต้อง ไม่บิดเบี้ยว ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง เพราะพระองค์ตรัสรู้ในสิ่งที่มีจริง ถ้าสิ่งนั้นไม่มีจริงพระผู้มีพระภาคก็ไม่ทรงตรัสรู้ จะเอาอะไรมาสอนถ้าสิ่งที่มีนั้นไม่มี ก็ต้องสอนสิ่งที่มี มีจริง แล้วสิ่งที่มีจริงนี้ก็ต้องดับทุกข์ได้ ถ้าดับทุกข์ไม่ได้ก็ไม่นำมาสอน

ความพยายามไม่ใช่เราพยายาม

ความจริงมีอยู่ นิโรธสัจ นี่แหละความดับทุกข์ และวิธีที่จะทำให้ดับทุกข์ได้เนี่ยะก็มีอยู่นะ มีอยู่ ก็คือมรรคมงคลแปดนั่นเอง หรือทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา ทางปฏิบัติหรือปฏิบัติเครื่องดำเนินไปสู่ความดับทุกข์ก็มีนะ มีให้เห็น มีให้ผู้ปฏิบัติได้ใช้เป็นเครื่องมือ เมื่อเป็นอย่างนี้เนี่ยะโยคีทั้งหลายที่พากเพียรประพฤติปฏิบัติก็ต้องพยายาม ความพยายามอยู่ที่ไหนบางครั้งเราก็จะได้ยินว่าความสำเร็จอยู่ที่นั่น อันนี้คือความพยายามนะ ไม่ใช่เราพยายาม แต่ถ้าเราพยายามเนี่ยะสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ไม่รู้เพราะไม่หมดเราก็ก็น่าสงสัย แต่ถ้าความเพียรเนี่ยะไม่มีที่สิ้นสุด เพราะความเพียรก็คือความเพียร ไม่ใช่เรา เราอาจจะเป็นผู้ปรารถนาแต่ความเพียรไม่ใช่ของเรา ความเพียรก็เป็นธรรมชาติ ถ้าไปเข้าใจว่าเป็นเรานะบางครั้งมันก็จะมีย่อหย่อนเข้ามาด้วย อย่างเวลาที่ได้ตั้งใจก็อาจจะรู้สึกดีแต่เวลาที่ไม่ได้ตั้งใจอาจจะรู้สึกว่าจะไม่สู้จะดี ความเพียรจึงเหมือนมีขึ้นมีลง มีย่อมีหย่อน ไม่เป็นไปตามที่ปรารถนาหรือพึงประสงค์ แต่ตัวความเพียรเองไม่ได้ขึ้นอยู่กับเราหรือเขา ผู้ที่ปรารถนาได้ถูกต้องความเพียรก็เกิดเพราะมีเหตุ ท่านอุปมาเหมือนเราเอาไม้มาสีกัน ผลจากการสีนั้นอุณหภูมิหรือความร้อนก็ปรากฏ แต่ก็ต้องเข้าใจเหตุปัจจัย ถ้าอยู่ในอุณหภูมิที่เหมาะสม อย่างไม้แห้งกับไม้แห้งสีกันไป หรือแม้แต่มือเราสองข้างสีกันบางครั้งมันก็ยังเกิดความร้อนขึ้นมา มันต้องมีเหตุแต่ไม่ใช่เรานะ

ลาลาบลูต

บางครั้งเราเข้าใจผิดก็คิดว่านั้นเป็นเรา จริงๆ มันไม่ใช่ คือเหตุปัจจัยที่มาอาศัยกัน พอมาอาศัยกันก็มีอีกสิ่งนึง แต่เราก็ไปยึดสิ่งนั้นว่าเราทำได้ ก็เลยติดข้อง เลยเหมือนกับว่าบางอย่างก็ไปต่อไม่ได้ ท่านอุปมาโดยสังเขป ท่านจุณทะในสัลเลขสูตร ที่บอกว่าเหมือนคนที่ติดหรือข้องอยู่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเนี่ยะเหมือนกับติดอยู่ในหล่ม หรือในโคลนในตมที่มันลึกแล้วจะช่วยคนที่ติดหล่มและจมลึกยิ่งกว่าตนหรือพอๆ กับตนเองนี่มันก็จะช่วยกันขึ้นมาเนี่ยะมันก็ยาก นอกจากผู้ที่ขึ้นมาแล้วถึงจะมีโอกาสขึ้นมาจากตมนั้นได้ มันติดอยู่ลึก มันจมอยู่ลึก ตื้นๆ ก็ค่อยยังชั่ว แต่นี่มันจมอยู่ลึก มันยาก

ความคิด นิสัย อุปนิสัย

เมื่อเป็นอย่างนี้เนี่ยะโยคีทั้งหลายแม้เดินอยู่ นั่งอยู่ หรือกำหนดทั้งอิริยาบถใหญ่ อิริยาบถย่อย พยายามแล้วพยายามอีกเห็นมัย บางครั้งก็ดูได้ดี ดูว่าทำได้ดีเป็นที่พึงพอใจ ถึงแม้จะมีความคิดบ้าง ความฟุ้งเข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง ก็รู้สึกว่ารปล่อยวางได้ ละวางความรู้สึกที่เป็นโน่นเป็นนี่ได้ แต่บางครั้งก็ทำอย่างนั้นไม่ได้ พอทำอย่างนั้นไม่ได้จิตก็ยังดิ้นรนใหญ่ พอดิ้นรนใหญ่ก็เป็นทุกข์ ท่านบอกว่าความคิดเนี่ยะ พอเราคิดบ่อยๆ เนี่ยะมันก็ติดเป็นนิสัย คิดเรื่องดี เรื่องดีมันก็เหมือนกับเป็นกุศล ถ้าเรื่องไม่ดีก็เป็นอกุศลอย่างเนี่ยะ เราคิดบ่อยๆ ความคิดเนี่ยะมันเหมือนกับสร้างการเรียกว่า สร้างนิสัย แล้วนิสัยมันก็สร้างให้เรากระทำ การกระทำบ่อยๆ จนกระทั่งเป็นอุปนิสัยไปแล้ว ถ้าเป็นอุปนิสัยไปแล้วก็แก้ยาก บางครั้งนิสัยก็ยังพอที่จะแก้ได้อยู่บ้าง

สมถภาวนา วิปัสสนาภาวนา

ฉะนั้นเราจึงต้องจัดการที่สาเหตุ หลักๆ ก็คือเรื่องจิตใจ ในทางพุทธศาสนาท่านจึงเน้นไปที่การชำระจิตใจ จึงมีการฝึกใจค่อนข้างเยอะ เห็นมัย มีการภาวนา มีทั้งสมถภาวนา มีทั้งวิปัสสนาภาวนา สมถภาวนาเนี่ยะอย่างน้อยท่านบอกไว้ว่าก็ยังถือว่าเป็นอุบายนะ เป็นอุบายทำใจให้สงบ หรือดีขึ้นมาหน่อย ปราณีตขึ้นมาหน่อยก็ในระดับฌานที่สี่ ผู้ที่ได้ฌาน พระพุทธองค์บอกว่าเป็นเครื่องอยู่ ท่านตรัสกับท่านมหาจุณทะว่าเป็นธรรมเครื่องอยู่ผาสุกในปัจจุบัน เรียกว่าเป็นวิหารธรรม หรือมากกว่านั้นก็ในส่วนที่เป็นตั้งแต่ฌานห้าจนถึงฌานแปด ก็ถือว่าเป็นสันติสุข คือเหมือนกับละเอียดย่อยสงบภายใน แต่ยังไม่ถึงขนาดว่าเป็นธรรมเครื่องขัดเกลา

ขัดเกลาคือเอาโลาะ เอาโทสะ เอาโมหะกิเลสออก นะ เราจะเห็นว่า เออ! บางครั้งมันต้องใช้ปัญญาอีกระดับ ระดับวิปัสสนาปัญญาที่จะต้องเห็นจริง เห็นความจริง เห็นอนิจจัง เห็นทุกขัง เห็นอนัตตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเห็นความไม่ใช่เราก็คืออนัตตานั่นแหละ ถ้าไม่รู้ไม่เห็นตามความเป็นจริงแล้วบางครั้งก็ติดข้อง แต่ผู้ที่รู้ความจริงแล้วก็จะไม่ติดข้อง ก็เพียร เรียกว่าเพียรต่อ หรือ ทำต่อ ภาวนาต่อ

มกลินโทษ

ซึ่งการขัดเกลานี้บางครั้งก็อาจจะเริ่มจากสิ่งเล็กน้อย อย่างกุศลกรรมบถเนี่ยะก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ เรียกว่าเป็นธรรมเครื่องขัดเกลารวมตั้งแต่คิดนะ คิดเป็นบุญหรือว่าเป็นบาปก็ต้องเหมือนละ ละบาปแล้วก็บำเพ็ญบุญอย่างเนี่ยะ เป็นการขัดเกล่าไปเรื่อยๆ ฉะนั้นเมื่อเราจะเอาอย่างใจเนี่ยะบางครั้งก็ ส่วนใหญ่มันจะได้บาปมันจะไม่ได้บุญ เราลองนึกเล่นๆ ไม่ต้องใช้ศัพท์หรือภาษาอะไรให้มันมากมาย บางครั้งสิ่งที่เราอยากได้บางครั้งก็ไม่ใช่สิ่งที่ถูก บางครั้งไม่ใช่สิ่งที่มีสาระอะไร แต่บางครั้งเราก็อยากได้ มันจึงเป็นที่มาของอภิขมา คือความเพ่งเล็งอยากได้หรือโลภ โลภะ มันละโมภ มันมีหลายสิ่งหลายอย่างเห็นมัย อย่างคนที่จะทำเพ็ญเพียรทางจิตให้ประสบผลสำเร็จ บางครั้งก็ต้องละมลทิน มลทินพวกนี้ ทั้งพวกความตระหนี่ พวกความอิจฉา พวกความริษยา พวกหัวดี้อ พวกโอ้อวดสาเกยยะพวกเนี่ยะ หรือพวกพูดปดอย่างเนี่ยะก็มี หรือพวกชอบโกรธ ลบหลู่บุญคุณท่านพวกเนี่ยะก็มี หรือไม่เห็นผิดนะ เรียกว่ามลทิน คือฝุ่นละอองของจิตเนี่ยะมันทำให้ขุนมัวถ้ามีอารมณ์พวกนี้ มันมีอยู่ในจิต ถ้าจัดมันได้เนี่ยะมันก็เป็นเรื่องดีใจ ขจัดมลทินออกไปก็จะทำให้จิตใจผ่องใสขึ้น ถ้าไม่มันจิตใจก็ไม่ค่อยผ่องใส เมื่อไหร่ที่เรามีความโลภเห็นมัย มันไม่ค่อยผ่องใสหรอก จิตใจมันก็ไม่ค่อยเบิกบาน มันเหมือนกับขุนมัวไปโดยปริยาย

พูดน้อย

เราดิ้นรนไปกับความอยาก ความอยากมันมากับบางครั้งก็พูดมากไปด้วย บางครั้งพูดมากก็ไม่ได้ถูกมากนัก ผิดมาก พูดน้อยบางครั้งถ้าพูดคำจริงก็ไม่ผิด นี่ก็มี ระมัดระวังดี แต่คนที่พูดมากโอกาสผิดพลาดนั้นมีเยอะ ส่วนใหญ่มักจะพูดผิด พูดแล้วก็จะก่อทุกข์ให้กับตัวเอง ให้กับบุคคลอื่น ท่านถึงบอกว่า โอ๊ย! มันเป็นมลทินโทษ นั่นแหละเวลาที่ปฏิบัติจริงพ่อแม่ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่ท่านปฏิบัติมาท่านถึงบอกว่า ต้องพยายามพูดหรือคุยให้มันน้อยหน่อย ไม่

ได้ห้ามไม่ให้พูด ไม่ให้สนทนาแต่ให้มันน้อย น้อยหน่อย แต่มันก็บังคับไม่ได้นะ บางครั้งถ้ามีคนเยอะๆ ในสมัยพระพุทธเจ้าก็ยังมีพระหลายร้อยหลายพัน บางครั้งห้ามไม่ได้พระองค์ก็ต้องมีช่องให้ระบาย ก็เลยให้สนทนากันแต่เรื่องที่เป็นธรรม เป็นธรรมะ เรียกว่ากถาวัตร กถาวัตร ๑๐ สนทนาในเรื่องความดับทุกข์นี่แหละก็เป็น ถ้าคนที่อยากจะหลุดอยากจะพ้น ในเรื่องของความหลุดพ้น ในเรื่องศีล ในเรื่องสมาธิ จัดกรอบให้ อย่าไปสนทนากันในเรื่องไร้สาระที่เป็นเดรัจฉานวิชา มันก็จะทำให้ฟุ้งซ่านไป จิตมันก็ส่งออกนอกแล้วก็ห่างไกลความจริงไปเรื่อย แต่ถ้าอยู่ในเนี่ยะก็ยังพอไหว

จิตกุศล จิตอกุศล

แต่ปุณฺณก็อย่างว่า บางครั้งสนทนาธรรมที่ต่างคนต่างไม่รู้จริงนะ พอไม่รู้จริงก็ยังมีเอาแพ้อาชนะ เอาผิดเอาถูกกัน ผู้ที่เคยปฏิบัติมาแล้วเนี่ยะจะเข้าใจเลยว่า อ้อ! มันล้วนแต่เจอปัญหานะ พอมีช่องมีทาง ทำตามช่องนั้นแล้วปุณฺณก็ปุณฺณจริงๆ ก็ไปสำคัญมั่นหมาย เอาโน่นเอาเนี่ย โน่นยกโน่นยกนี้ มาถกมาเถียง เอาไปเอามาก็ไม่เผาศึกกันแล้วก็ มี เนี่ยะแค่สนทนาธรรมนะ เป็นคนที่เคยรักเคยเคารพกันก็เลิกรักกันเลิกเคารพกัน เลิกนับถือกันก็มี อย่างนี้ก็มีนะ เนี่ยะเราจะเห็นว่า เออ! สิ่งจริงๆ แล้วมันไม่เป็นโทษ แต่ปุณฺณ คนมีกิเลสเนี่ยะ ไปหยิบจับมันขึ้นมาบางครั้งมันทำให้เป็นโทษได้ เหมือนคนจับไม้มา คนที่มีกุศลอยู่ในจิตเขาก็คิดแต่เรื่องที่จะเกื้อกูลนะ เกื้อกูลเป็นประโยชน์ ไม่ได้ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อน แต่ถ้าปุณฺณที่มากไปด้วยอกุศลเนี่ยะ อย่างมีปาณาติบาตเนี่ยะโห จิตมันคิดจะฆ่ามันแหละ เห็นมันนั่นละ ถ้าฝนตกพายุจะเข้า เอ้! จับบก จับเขียด จับอึ่ง ไหนๆ จับไม่ได้ต้องใช้ไม้ตีมันนี่เห็นมัย มันก็มีแล้ว เดียวจะตี จะฆ่า จะโน่นจะนี่ อ้าว! ใช้ไม้เป็นอาวุธ ตีคนก็ได้ ใครที่เราไม่ชอบมันก็เป็นอย่างนั้น มันจะคิดคนละอย่าง ซึ่งนั่นก็คือเหตุปัจจัย บางครั้งเราเห็นแล้วว่ามันไม่ถูก เราก็อยากจะให้เป็นอย่างนั้น แต่มันอาจจะไม่เป็นอย่างนั้นเพราะว่าแล้วแต่เหตุปัจจัย กำลังอันไหนมันมากมันน้อย ถ้ากำลังมันมากยังบังคับไม่ได้ ถ้ากำลังมันน้อยมันก็หมดกำลังไปทวนถึงบอกว่าให้สั่งสมให้พยายามคิดอยู่แต่เรื่องดีๆ ไว้ จะได้มีการกระทำที่ดี มีนิสัย มีอุปนิสัยออกมาในทางที่ดี

ปาฏิหาริย์

เนี่ยะมันค่อยๆ เปลี่ยน ค่อยๆ เปลี่ยน ค่อยๆ ผ่านไปเรื่อยๆ แต่ถ้าเราจะเอาให้มันได้ทันทีเนี่ยะบางครั้งบางคนที่รอเหมือนว่า เอ้อ! รอปาฏิหาริย์ จะได้มีปาฏิหาริย์ ซึ่งปาฏิหาริย์เนี่ยะ

มันเกิดขึ้นยากเพราะมันต้องมีเหตุมีปัจจัยเหมือนกัน แต่อนุสาสนีปาฏิหาริย์เนี่ยะเกิดขึ้นได้ทุกๆ ขณะ อโหัมโม เนี่ยะ ธรรมชาติของพระพุทธเจ้าเป็นอัครจริยจริง ถ้าเรารู้ความจริงในแต่ละคำในแต่ละขณะ อัครจริยอยู่แล้ว นั่นละคืออนุสาสนีปาฏิหาริย์ ส่วนอิทธิปาฏิหาริย์เนี่ยะบางคนก็มองว่าเป็นสิ่งดี เหนือมนุษย์ บางครั้งมองอีกมุมหนึ่งมันก็ไม่ใช่นะ นั่นคืออิทธิปาฏิหาริย์ หรืออาเทศนาปาฏิหาริย์ การรู้จักตกใจทลายใจคนพวกนี้ บางคนก็ชอบ ดักโน้นดักนี้ แต่คนที่รู้จริงเนี่ยะรู้ธรรมชาติ รู้ว่าธรรมที่เกิดขึ้นแต่ละขณะๆ มันเกิดมันดับ มันไม่ใช่เรา มันอัครจริย มันดับทุกขี้ได้ ดับทุกข์ภายในได้ ได้ถอนขึ้นมาจากตม สะสมสิ่งที่เป็นกุศลไว้ได้เรื่อยๆ ชัดเกลตาไปเรื่อยทีละขณะๆ จนกระทั่งสุดท้ายเนี่ยะหลุดพ้น หมดนิสสัยเดิมๆ หมดอุปนิสัย หมดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆ

ขัดเกลาความตระหนี่

นี่แหละคือสิ่งที่พระพุทธเจ้าวางเป็นหลักไว้ว่า เว้นชั่วนะ ทำดีนะ แล้วก็อย่าลืมหงลือกหงลือกไปถึงเรื่องของจิตใจ ซึ่งการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกับการขัดเกลตาไปด้วย แต่ถ้าเราหลงผิดเนี่ยะมันก็ไม่ขัดเกลตา ถ้าไม่แยกคายในสิ่งที่ทำอยู่ แม้แต่เรื่องทาน เราก็ไปเพ่งเล็งเรื่องอย่างอื่น แต่ไม่ได้เน้นไปในเรื่องขัดเกลตาจริงๆ ขัดเกลตา เรื่องของความตระหนี่แต่เราไปติดที่ว่า เอ้อ! ความอยากได้มาก อยากมีอยากเป็น ก็เลยไปเพ่งเล็งพวกนั้น แต่จริงๆ นั้นผลจากการขัดเกลตาผลจากการไม่เอามันก็เลยเหลือความโลภ มันก็เลยเป็นเหตุทำให้จิตขุ่นมัวอีก เนี่ยะวนไปวนมาอยู่อย่างเนี่ยะ มันก็เลยติดอยู่ข้องอยู่ในนี้แหละ

ขัดเกลตาบะ

เรื่องศีลก็เหมือนกันบางครั้งมันก็เป็นไปในการขัดเกลตา ถ้าเราแยกคายถ้าไม่แยกคายก็ติดอยู่แค่ว่าเป็นผู้มีศีลดีเท่านั้นเอง ก็ใช้ความเป็นผู้ได้ข่ม ไม่ได้ข่มกิเลส ไม่ได้ขัดเกลตาตัวเอง แต่ใช้สิ่งที่มันไปข่มเหงรังแก หรือยกตนข่มท่าน ลบหลู่คุณท่าน หรือโอ้อวดอย่างเนี่ยะมันก็ไปหมด มันมีหลายอย่าง ก็เลยทำให้แทนที่จะได้ขัดเกลตาก็กไม่ได้ขัดเกลตา ก็เลยเออว่า เอ้อ! ตัวเองจะได้เป็นผู้มีชื่อเสียงทางด้านบะไป ก็มุ่งไปอีกอย่างหนึ่ง หรือผู้ที่ภาวนา ภาวนานิสัยอย่างเนี่ยะ คือมีภาวนาเป็นอุปนิสัยแล้วเนี่ยะ บางคนถ้าไม่ติดไม่ข้อง บางคนก็ไปติดอยู่ที่ฌานอรุณญาณ จริงอยู่ อยู่ผาสุกในปัจจุบัน แต่ว่าก็ยังไม่หลุดไม่พ้นอย่างเนี่ยะมันก็มี

สิ่งที่มือจับ

จึงต้องออกมา อย่าไปติดข้องอยู่กับสิ่งเหล่านั้น บางชั้นก็ยังไม่ถึงกับหลุดกับพ่น ในทางพระพุทธศาสนาเนี่ยะจึงสอนให้เราอย่าไปยึดติดในความเป็นหรือเป็นในตัวตนในขณะ เพราะในขณะที่มันมีมันเป็นเนี่ยะมันก็อาศัยกัน มันมีเหตุ แต่พอมันดับมันก็หมด เสร็จแล้วมันก็มีเหตุใหม่เข้ามา จริงๆ ความจริงมันสอนเราอยู่อย่างนั้น นั่นคือสิ่งที่มีจริงอยู่ ที่พระพุทธเจ้าทรงบอกว่ามีจริง แต่พอเราไม่เข้าใจตามความเป็นจริงก็มองสิ่งที่มีจริงว่าไม่มีจริง ก็เลยอะไรที่มีจริงล่ะ ลากสักการะ ยศ ชื่อเสียง มาหมด แทนที่จะเป็นการขัดเกลาก็ อ้าว! ไม่มีแล้ว กลายเป็นจมอยู่กับสิ่งเหล่านั้นแทน นั่นละมันหายไป มันหายไปตอนไหนนะก็ตอนที่เรารู้ธรรมพวกนี้แหละเป็นเครื่องมือในตอนแรก แต่พอทำได้แล้วเนี่ยะมันมีสิ่งนั้นสิ่งนี้มา แล้วก็เลยเหมือนกับหลง เขาเรียกว่าความหลง ไม่รู้จริงตลอด มันก็เลยถูกลากสักการะ ถูกเกียรติยศชื่อเสียง บริวารอะไรต่างๆ เข้าครอบงำหมด ลืมธรรมเครื่องขัดเกลาล้วนนะ ไม่ได้ขัดเกล่า ไม่ได้เอาสิ่งนี้ออก บางครั้งก็เลยกลายเป็นว่าจมอยู่ในสิ่งเหล่านั้น เมื่อเป็นอย่างนั้นเราก็ต้องพยายามนะ พยายาม

ภาวะจิตใจกับการปฏิบัติ

ที่เดินๆ นั่งๆ กันนะ บางครั้งเดินช้าบ้าง เดินเร็วบ้าง แล้วแต่สภาวะหรืออารมณ์ แล้วแต่ภาวะของจิตใจหรือความรู้สึก บางครั้งความรู้สึกมันหยาบ การเดินของเรามันก็หยาบไปด้วย เวลาอารมณ์ปราณีตสงบหรือเย็นเนี่ยะบางครั้งการก้าวอย่างมันก็สัมพันธ์กัน เหมือนบางคนนะดูลมดูพองยุบนะเห็นมัย เวลาที่ใจสงบมันก็สัมพันธ์กันมันก็ละเอียด แต่เวลามันหยาบนี่ดูเฉียวชี้โมโห ไม่ค่อยพอใจ มันวูบๆ วาบๆ เหมือนลม เหมือนพองยุบนั่นแหละ ถ้าเราช่างสังเกตนะ เราจะหลุดออกมาจากวังวนพวกนี้ได้ บางครั้งเราก็ตีตอยังวน มันงออยู่กับมันเห็นมัย วนเวียนอยู่กับมัน แต่พอเราถอยออกมาดูแล้วเนี่ยะ อ้อ! มันเป็นอย่างนี้เอง เราไม่หลุดจากมัน พอไม่ได้อย่างนั้นเรารู้สึกไม่พอใจ หรือถ้าเกิดมีเสียงอะไร มีคนมาพูดอะไรเราก็จะหงุดหงิดแล้วก็รำคาญ เหมือนไม่ได้ตั้งใจ บางครั้งก็เผลอพูดออกไป โต้ตอบออกไป ทะเลาะเบาะแว้งนั่นแหละ นี่ก็เล็กน้อยๆ น้อยๆ ที่แสดงออกมา มันก็มาจากสิ่งที่เราติดข้องอยู่ข้างในนั่นแหละ บางคนชี้แจงอธิบายก็มาจากอัตตาของเรา บางคนบอกอย่างนั้น อัตตา อัตตาที่เรายึดถือไว้นั่นละ ติดข้องไว้อยู่ข้างใน ไม่ว่าเรื่องเล็กเรื่องน้อย หรือเรื่องที่เราคิดว่ามีสาระอะไร แต่ไม่รู้ความจริงเนี่ยะมันก็มีพยายามนะ พยายามฝึก พยายามปฏิบัติ

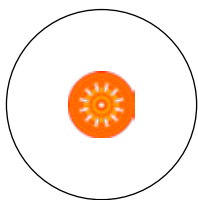
อยู่คนเดียวทำให้ระวังจิต

ที่เดินที่นั่ง ที่ทำต่อเนื่องเนี่ยะบางครั้ง ต่อเนื่องเนี่ยะมันก็ไม่เป็นไรหรอก ช่วงที่เรายึดถือว่าต่อเนื่อง ใจช่วงที่บอกว่ามันหลุดนี้แหละจะมีปัญหา พอหลุดแล้วจะไปโดนเสาก็ไม่เป็นไร เสामันใหญ่อยู่ ถ้าหลุดแล้วไปโดนใครละก็เป็นเรื่องนะ อารมณ์แต่ละอย่าง บางทีคนเราอยู่คนเดียวทำให้ระวังจิตระวังใจเนี่ยะก็เป็นอย่างนี้ พออยู่ใกล้กับใครๆ เนี่ยะต้องระวังคำพูดวาจา ขนาดระวังแล้วยังหลุดไปกระทบคนอื่นได้ เนี่ยะเห็นมัย เวลาอยู่กับสังคมเนี่ยะมันเป็นอย่างนั้น แต่เวลาอยู่คนเดียวก็ทุกข์ อยู่คนเดียวได้ยาก ถ้าไม่มีกรรมฐาน ไม่มีสติไม่มีปัญญาอยู่ลำบากนะ ไม่ได้ใช้อย่างง่าย แต่พอมีสติมีปัญญาเข้าใจความจริงแล้วอยู่คนเดียวก็ได้ อยู่กับเพื่อนฝูงหรืออยู่กับสังคมก็ทำให้สังคมนั้นสงบสุขไปด้วย ไม่ได้ทำให้สังคมนั้นวุ่นวาย บางครั้งก็เป็นหลักให้กับคนให้กับสังคมได้ด้วย แต่บางครั้งถ้าเราไม่มีมันก็เป็นหลักให้ใครไม่ได้

วิธีแก้โรทรณ

บางครั้งคำพูดเนี่ยะก็ยิ่งทำให้เลวร้าย สู้ไม่พูดบางครั้งทุกอย่างก็สงบดี แต่คนเราปุณฺชนเนี่ยะทุกอย่างก็อดคิดไม่ได้อีกแหละ พอไม่พูดก็หาว่ายิ่งอีก นี่แหละคือคิดเองนะ คิดเอง ทำไมไม่พูด พูดกันซิจะได้รู้เรื่อง มีอะไรต้องเคลียร์กัน ยิ่งเคลียร์ยิ่งวุ่น ยิ่งเคลียร์ยิ่งไม่จบ บางครั้งเออนั้นแหละ พูดกันไม่รู้ก็ร้อยรอบแล้ว อย่างนี้ก็มีนะในหลายๆ ที่ แต่บางที่เออพอหยุดไปสักสามสี่วันทุกอย่างเคลียร์ด้วยตัวมันเองอย่างนี้เออก็มี นั่นแหละ ซึ่งในวิธีแก้ปัญหของพระในอริกธบ้างอย่างก็กลบไว้เฉยๆ บางอย่างก็ต้องถกให้ชัดเจนอย่างเนี่ยะ มันมีตั้งหลายวิธี ฉะนั้นบางครั้งด้วยความไม่รู้มันแหละ ปุณฺชนก็คิดว่าวิธีที่ตัวเองคิดขึ้นมานั้นแหละคือวิธีที่ถูก นี่แหละเขาเรียกว่าตามกิเลสตามความรู้สึก ไม่ได้ตามความเป็นจริง คือตามใจหรือตามอัตตา ถูกก็คือถูกใจไม่ได้ถูกต้อง อันนี้บางครั้งเราก็ไม่ได้ตรงต่อพระศาสดา ไม่ตรงต่อธรรมคำสอนของพระองค์ ไม่ตรงต่ออริยสงฆ์สาวก เราเอาคำของเรา เอาความรู้สึกของเราไปใส่ในคำของพระศาสดาแทน มันไม่ได้ใช้คำของศาสดาแต่มันเป็นคำของเราที่มีทั้งโลก มีทั้งโอรธ ทั้งหลง ใส่เข้าไปเต็มๆ อานุภาพหรืออนุศาสนูปาฏิหาริย์เนี่ยะก็ลดลง มันเหมือนเพชรที่แม้เป็นเพชรแต่มันอยู่ในโคลนในตมไปแล้ว มันก็มองไม่เห็นแล้วละ กิเลสมันครอบงำไปหมด เราต้องออกมาจึงจะผ่องใสขึ้นมา

ช่วงต่อไปให้พวกเรานั่งกรรมฐานต่อ กลับไปที่อารมณ์หลักไปที่อารมณ์ปัจจุบัน อารมณ์ไหนที่มันชัดเจนก็พยายามตั้งสติกำหนด ตั้งใจนะ

นานาสาระจากพระอภิธรรมปิฎก

วงศ์พรรณ.โอ

ภพภูมิแห่งการเวียนว่ายตายเกิด ตอน ๑

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่านที่เคารพรักทุกท่าน พบกันอีกครั้งนะคะ ฉบับนี้เป็นต้นไป จะพาท่านผู้อ่านไปทำความรู้จักกับเรื่องของภพภูมิต่างๆ ในทางพุทธศาสนา ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องแปลกใหม่สำหรับบางท่าน หรืออาจจะเป็นเรื่องเหลือเชื่อสำหรับบางท่านไปเลยก็ได้ แต่ พระพุทธองค์ตรัสไว้ในหลายๆพระสูตร ในอภิธรรมมัตถสังคหะก็มีรวบรวมไว้ในปริจเฉทที่ ๕ ว่าด้วยวิถีมุตตสังคหวิภาค ในปริจเฉทที่ ๕ นี้มี ๔ หมวดด้วยกัน ได้นำเสนอไปแล้ว ๓ หมวดคือ เรื่องปฏิสันธิจตุกกะ เรื่องกรรมจตุกกะ เรื่องมรณูปัตติจตุกกะ ส่วนเรื่องที่จะนำเสนอเป็นเรื่องสุดท้ายคือเรื่องภูมิจตุกกะที่จะได้กล่าวต่อไป

แต่ก่อนจะไปถึงรายละเอียด มาทำความเข้าใจคำว่าภูมิกันก่อนนะคะ

ฉะนั้นเมื่อกล่าวถึงกามภูมิ รูปภูมิ และอรุภูมิแล้ว ย่อมมีความหมายได้ในภูมิทั้ง ๒ อย่างคือ ฐานภูมิ และอวัตถาภูมิ

ส่วนโลกุตตรภูมินั้นมีความหมายได้เฉพาะในอวัตถาภูมิอย่างเดียว

ภูมิที่จะกล่าวต่อไปในรายละเอียดก็จะเป็นภูมิทั้ง ๔ คือ อบายภูมิ กามสุคติภูมิ รูปาวจรภูมิ และอรุรูปาวจรภูมิ เรามาเริ่มกันเลยนะคะ

อบายภูมิ

ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งสัตว์จำพวกที่ทำกุศลได้ยาก มาจากคำว่า

อป แปลว่าปราศจาก อย แปลว่ากุศล ภูมิ แปลว่าที่อยู่อาศัยของสัตว์ เมื่อรวมกันเข้าหมายถึง ภูมิที่ปราศจากกุศลธรรม คือมีโอกาสมากในการทำกุศลได้ยาก หรือปราศจากโอกาสมากในการทำกุศล อีกนัยหนึ่ง อบายภูมินี้มีชื่อเรียกว่า ทุกติภูมิ แปลว่าไปเกิดในที่ไม่ดี ที่ยากลำบาก

ภูมิที่ชื่อว่าทุกติ เพราะเป็นที่เกิดแห่งความลำบาก ทุกติมี ๓ อย่างคือ

๑. อคาริยปฏิบัติทุกติ หมายถึงคฤหัสถ์ผู้ครองเรือนได้ทำทุจริตกรรมด้วยอำนาจของกิเลส

๒. อนาคาริยปฏิบัติทุกติ หมายถึงภิกษุ สามเณร ผู้ปฏิบัติผิด ทำลายศรัทธาที่มีอยู่ในชั้นธรรมาสนของพุทธศาสนิกชนให้เศร้าหมองไป หรือทำตัวเป็นหมอดู หมอยา เป็นต้น

๓. คติทุกติ หมายถึงคฤหัสถ์ หรือ ภิกษุ สามเณร ที่ได้กระทำความผิดมาแล้ว เมื่อตายย่อมไปเกิดในอบายภูมิ ๔

ด้วยเหตุนี้ ทุกติ จึงหมายถึงเอา คติทุกติ และเมื่อรวมทุกติทั้งโดยตรงและโดยอ้อมแล้ว ย่อมได้แก่ อบายภูมินั่นเอง อบายภูมิทั้ง ๔ คือ นิรยภูมิ เปตติภูมิ อสุรกายภูมิ และดิรัจฉานภูมิ ชื่อว่าทุกติภูมิ เพราะเป็นภูมิอันเป็นที่เกิดแห่งสัตว์ทั้งหลายด้วยความลำบาก ในอบายภูมินี้มี ทุกติ ๒ อย่าง คือ

๑. ทุกติภูมิโดยตรง หมายถึงภูมิอันเป็นที่เกิดแห่งสัตว์ส่วนมากที่ต้องได้รับความลำบากโดยแน่นอน ได้แก่ สัตว์นรก เปรต อสุรกาย สัตว์ทั้ง ๓ พวกนี้เมื่อเกิดขึ้นในภพใหม่ ก็มีร่างกายใหญ่โตทันที เป็นโอปปาติกะกำเนิด ในบางปรภณท่านเรียกสัตว์นรก เปรต อสุรกาย ว่า เปตติ อย่างเดียวกัน เพราะมีการเกิดอย่างเดียวกัน นอกจากนั้น รูป ร่างกาย

ยังเป็นอนิฏฐารมณ (ไม่น่าดู) เหมือนกันอีกด้วย

๒. ทุกติภูมิโดยอ้อม หมายถึง ภูมิอันเป็นที่เกิดแห่งสัตว์ที่ได้รับความลำบากโดยไม่แน่นอน เช่นสัตว์เดรัจฉาน เพราะดิรัจฉานบางจำพวก เช่นพระยาราชสีห์ พระยานาค พระยาครุฑ พระยาช้างฉัททันต์ เป็นต้นเหล่านี้ล้วนมีฤทธิ์มาก มีความสุขมาก แม้สัตว์เลื้อยบางจำพวก มีสุนัข นก ไก่ เป็นต้นเหล่านั้น เจ้าของรักหวงแหน ประณีบัติให้ได้รับความสุขสบายอย่างดี ก็นับว่ามีความสุขมาก ดิรัจฉานพวกนี้จัดเข้าทุกติภูมิโดยตรงไม่ได้ จึงจัดไว้ในประเภททุกติภูมิโดยอ้อม ฉะนั้นในบรรดาอบายภูมิทั้ง ๔ มี นรก เปรต อสุรกาย ชื่อว่าทุกติภูมิโดยตรง ดิรัจฉาน ชื่อว่าทุกติภูมิโดยอ้อม

ทุกติภูมิโดยตรง

ได้แก่ ลัตวันรก

เปสา อสุรกาย

ทุกติภูมิโดยอ้อม

ได้แก่

ลัตวันเดรัจฉาน

เรารู้จักอบายภูมิทั้ง ๔ คือ นรก เปรต อสุรกาย และดิรัจฉาน กันเลยละ

นิรยภูมิ (ภูมิของลัตวันรก)

เมื่อแยกศัพท์ เป็น นิ + อย + ภูมิ เป็นที่อยู่ของสัตว์นรก

นิ แปลว่า ไม่มี อย แปลว่า ความเจริญ รวมความแล้วก็คือ ภูมิที่ไม่มีความเจริญ ไม่มีความสุข หรือไม่มีความสุขเกิดขึ้น นิรย หรือ นรก มี ๔ อย่างคือ

๑. มหานรก ได้แก่ นรกขุมใหญ่ มี ๘ ขุม

๒. อุตสทนรก ได้แก่ นรกขุมย่อยลงมาจากมหานรก ซึ่งเรียกว่า จุฬนรก มี ๑๒๘ ขุม

๓. ยมโลกนรก มี ๓๒๐ ขุม

๔. โลกกันตนรก มี ๑ ขุม

๑. มหานรก ๘ ขุม

๑.๑ ลัญชีวนรก เป็นที่อยู่ของสัตว์นรกที่ต้องถูกประหารด้วยอาวุธ มีดาบเป็นต้น ฟาดฟันให้ตาย แม้ถูกฟันตายแล้วกลับเป็นขึ้นมาอีก และต้องถูกฟันให้ตายลงอีก เป็นเช่นนี้ไปตลอดเวลานายนิรยบาลผู้ถืออาวุธอันมีแสงฟาดฟันสัตว์นรกทั้งหลาย สัตว์นรกเหล่านั้น ถึงแม้ถูกฟันจนตายแล้วกลับเป็นขึ้นมาได้อีก

๑.๒ กาฬสตุตะนรก เป็นที่อยู่ของสัตว์นรกที่ถูกตีด้วยเส้นเชือกดำ แล้วลากหรือตัดซึ่ง

สัตว์นรกนั้น ตามรอยเชือกที่ตีไว้ นั้น ด้วยเครื่องประหารมี ขวาน จอบ มีด เลื่อย เป็นต้น

๑.๓ สังฆาตนรก เป็นที่อยู่ของสัตว์นรกที่ต้องถูกภูเขาเหล็กอันสูงใหญ่ มีเปลวไฟลุกโพล่งบดทับสัตว์ที่เกิดในนรกนั้นอย่างแรง ให้ละเอียดเป็นจุณไป

๑.๔ ไร่รวะนรก (ธุมไร่รวะ หรือ จุฬไร่รวะนรก) เป็นที่อยู่ของสัตว์นรกที่ถูกทรมานด้วยคว้นไฟอบอ้าว ให้เข้าไปสู่ทวารทั้ง ๙ ทำให้ร้องด้วยเสียงอันดังตลอดเวลา

๑.๕ มหาไร่รวะนรก (ชาลไร่รวะ) เป็นที่อยู่ของสัตว์นรกที่ถูกไฟเผาตามทวารทั้ง ๙ ทำให้ต้องร้องครวญครางด้วยเสียงอันดังยิ่งกว่า จุฬไร่รวะนรก

๑.๖ ตาปนะนรก (จุฬตาปนะ) เป็นที่อยู่ของสัตว์นรกที่ต้องถูกตรึงด้วยหลาวเหล็กอันร้อนแรงแล้วให้ไฟไหม้อยู่

๑.๗ มหาตาปนนรก (ปตาปนะ) เป็นที่อยู่ของสัตว์นรกที่ต้องไต่ขึ้นไปบนภูเขาที่กำลังร้อนแรง แล้วตกลงไปสู่หลาวที่ปักอยู่เบื้องล่าง ทั้งถูกไฟเผาให้เร่าร้อนเหลือประมาณยิ่งกว่า จุฬตาปนะนรก

๑.๘ อวีจिनรก (อเวจिनรก) เป็นที่อยู่ของสัตว์นรกที่ถูกตรึงด้วยหลาวเหล็กอันร้อนแดงทั้ง ๔ ด้าน และถูกไฟเผาอยู่ตลอดเวลาไม่มีว่างเว้นเลย

คราวนี้ก็มาถึงเรื่องสำคัญค่ะว่า ทำบาปอะไรที่ให้ไปเกิดในนรก

เหตุที่ลัทธิต้องไปอุบัติเป็นลัทธินรก เสดยทุกขเวกนอย่างสาหัสอยู่ในขุมนรก เพราะทำอกุศลกรรมบถ ๑๐ มีกายกุศล ๓ วาจกุศล ๔ และมโนกุศล ๓ นั้นเอง

หากอกุศลกรรมบถนั้น ทำด้วยเจตนาอันแรงกล้า และกระทำต่อผู้มีคุณอันวิเศษแล้วย่อมต้องได้รับผลไปเกิดในนรกได้ เช่นกระทำปัญจानันตริยกรรมด้วยกาย มีฆ่าบิดา มารดา พระอรหันต์ ทำพระพุทธรูปให้หือพระโลหิต ทางวาจามีการยุยงสงฆ์ให้แตกแยกกัน และทางใจ มีความเห็นผิดอย่างแรงกล้า เป็นนิยตมิจฉาภิภูฏิกรรม เป็นต้น

อกุศลกรรมบถเหล่านี้ เมื่อส่งผลให้เกิดในนรกขุมใหญ่แล้ว อำนาจอกุศลกรรมยังไม่สิ้น ต้องไปบังเกิดในขุมย่อยอีก นอกจากนั้น ยังมีรายละเอียดตัวอย่างเกี่ยวกับการไปเกิดในนรกขุมนั้นๆโดยเฉพาะดังนี้

๑. เบียดเบียนบุคคลที่ต่ำต้อยกว่า พาไปสู่ สัตว์ชีวนรก เช่นบุคคลผู้มีอำนาจมากในโลก เบียดเบียนบุคคลที่ต่ำต้อยกว่าตนโดยไม่เป็นธรรม หรือพวกมหาโจรที่ปล้นและทำลาย

บ้านเรือน ทรัพย์สินสมบัติ บุคคลนั้น เมื่อตายแล้วย่อมได้ไปเสวยทุกข์ใน สัญชีวนรก เป็นส่วนมาก

๒. เบียดเบียน หรือ ข่มขู่ บังคับขู่ มีภิกษุ สามเณร ดาบส หรือเพศฆราวาสที่มีหน้าที่ประหารบุคคล หรือภิกษุ สามเณร ผู้ทุศีล เป็นอสังขี บุคคลเหล่านี้เมื่อตายแล้วได้ไปเสวยทุกข์ ในกาฬสตตนิรค

๓. บุคคลมีหน้าที่ทรมาณสัตว์ เช่น ช้าง ม้า โค กระบือ เป็นต้น และบุคคลที่เบียดเบียนสัตว์ที่ตนกำลังใช้ประโยชน์โดยไม่มีความกรุณาสงสาร และพวกนายพรานนก พรานเนื้อ บุคคลเหล่านี้ เมื่อตายแล้วได้ไปเสวยทุกข์ใน สังฆาตนิรค เป็นส่วนมาก

๔. บุคคลที่จุดไฟป่าอันสัตว์ทั้งหลายอาศัยอยู่ เพื่อจับสัตว์นั้น หรือชาวประมงที่ลากชักอวน ใช้ไฟฟ้า ใช้ยาพิษ หรือบุคคลที่ขังสัตว์ไว้ฆ่า หรือบุคคลที่เสพสุราเพื่อประทุษร้ายผู้อื่นโดยไม่ควร บุคคลเหล่านี้เมื่อตายแล้วได้ไปเสวยทุกข์ใน จูฬโรรุฉนิรค เป็นส่วนมาก

๕. บุคคลที่ลักทรัพย์สินสมบัติของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ หรือภิกษุ สามเณร ดาบส แม้ชี้ให้ได้รับความลำบาก ลักเครื่องสักการบูชา บุคคลเหล่านี้เมื่อตายแล้วได้ไปเสวยทุกข์ใน มหาโรรุฉนิรค เป็นส่วนมาก

๖. บุคคลที่เฝ้าบ้านเมือง กุฎิ โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ บุคคลเหล่านี้เมื่อตายแล้วได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน จูฬตปาณนิรค เป็นส่วนมาก

๗. มิจฉาทิฎฐิบุคคลที่เชื่อว่า ธรรมะ เป็นของไม่ดี ไม่มีสาระประโยชน์ ส่วน อธรรม เป็นของดี มีสาระประโยชน์ คือบุคคลที่มี นัตถิกทิฎฐิ อจเจตทิฎฐิ และสัสสตทิฎฐิ ที่ทำทุจริตกรรม ย่อมนำบุคคลเหล่านั้นให้เสวยทุกข์ใน มหาตปาณนิรค หรือ เวตตรณียุสสทนิรค แล้วแต่กรรมมีกำลังมากและน้อย

นัตถิกทิฎฐิ (ความเห็นผิดว่าไม่มี) ๑๐ ประการ
ที่นำไปสู่มหาตปาณนิรค หรือเวตตรณียุสสทนิรค คือ

นัตถิ ทินนัง เห็นว่า ทานที่ให้แล้วไม่มีผล

นัตถิ ยิฎฐัง เห็นว่า การบูชาพระรัตนตรัยไม่มีผล

นัตถิ หุตัง เห็นว่า การบวงสรวงเทวดาไม่มีผล

นัตถิ สุกกฏกุกกานัง กัมมานัง ฆะลัง วิปาโก คือ เห็นว่า ผลของกรรมดี และกรรมชั่วไม่มี

นัตถิ มาตา เห็นว่า คุณของมารดาไม่มี

นัตถิ ปิตา เห็นว่า คุณของบิดาไม่มี

นัตถิ อะยัง โลโก เห็นว่า โลกนี้ คือ ผู้มาเกิดชาตินี้ไม่มี
 นัตถิ ปรโลโก เห็นว่า โลกหน้า คือ ผู้ไปเกิดชาติหน้าไม่มี
 นัตถิ สัตตา โอปปาติกา เห็นว่า โอปปาติกสัตว์
 ได้แก่ เทวดา พรหม เปต อสุรกายสัตว์ นรก ไม่มี

นัตถิ โลเก สมณพราหมณา สัมมาปฏิปันนา เห็นว่า สมณพราหมณ์
 ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบจนประจักษ์แจ้งสัจธรรมด้วยตนเอง แล้วประกาศให้ผู้อื่นรู้ได้ไม่มี

๘. บุคคลที่ฆ่าบิดา มารดา พระอรหันต์ ทำพระพุทธรูปเจ้าให้ห่อพระโลหิต ทำสังฆเภท คือ
 ยุยงสงฆ์ให้แตกกัน และบุคคลที่ทำลายพุทธเจดีย์ พระพุทธรูป ต้นโพธิ์ที่พระพุทธรูปเจ้าตรัสรู้โดย
 จิตคิดประทุษร้าย และบุคคลที่ติเตียนพระอริยสงฆ์ บุคคลที่กล่าวมานี้ เมื่อตายแล้วย่อมเสวย
 ทุกข์ใน เอลหิมานรก หรือ โลหกุมภินรก อุตสนรก แล้วแต่กรรมที่มีกำลังมากและน้อย

๙. หญิงที่ชอบทำลายลูกในครรภ์ของตน เมื่อตายแล้วย่อมไปเสวยทุกข์ใน
 เวตตรณียุตสนรก

๑๐. หญิงที่ชอบคบชู้และแย่งสามีของผู้อื่น หรือผู้ชายที่ชอบเป็นชู้กับภรรยาของผู้อื่น
 เมื่อตายแล้วย่อมเสวยทุกข์ใน สิมพลินะอุตสนรก หรือ โลหกุมภินรก ที่มีน้ำร้อนเหมือนไฟ
 แล้วแต่กรรมที่มีกำลังมากและน้อย

มหานรกทั้ง ๘ ขุมนี้ ไม่ได้ตั้งอยู่ในระดับเดียวกัน แต่จะตั้งซ้อนเรียงรายกันอยู่เป็นชั้นๆ
 หรือเป็นขุมๆ แต่ละขุมอยู่ห่างกันประมาณ ๑๕,๐๐๐ โยชน์ และแต่ละขุมนั้นมีประตูเข้าออก
 ทั้ง ๔ ทิศ ทิศละ ๑ ประตู ภายนอกประตูนั้น เป็นที่ตั้งของอุตสนรกหรือนรกขุมย่อยเรียกว่า
 จุฬนรก ตั้งอยู่ล้อมรอบประตูละ ๔ ขุมย่อย

มหานรก ๘ ขุมนี้ ขุมหนึ่งๆ มีประตู ๔ ประตู ฉะนั้นประตูนรกจึงมี ๓๒ ประตู แต่ละ
 ประตูมีพญามราชประจำอยู่ประตูละ ๑ องค์ พญามราชจึงมี ๓๒ องค์

๒. อุตสนรก

อุตสนรก คือ นรกขุมย่อย หรือ จุฬนรก ล้อมรอบมหานรกทั้ง ๘ ขุมอยู่ทั้ง ๔ ทิศ ทิศ
 ละ ๔ ขุมย่อย รวมมหานรกขุมหนึ่งๆ มีอุตสนรกอยู่ ๑๖ ขุมย่อย มหานรกทั้ง ๘ ขุม จึงมี
 อุตสนรก ๑๒๘ ขุมย่อย

อุตสนรกที่ล้อมรอบประตูมหานรก ๔ ขุมย่อยนั้น มีชื่อเหมือนกันทุกประตูมหานรก
 จะต่างกันก็เพียงโทษหนักเบาไม่เท่ากัน อุตสนรกทั้ง ๔ ที่เป็นบริวารล้อมรอบประตูมหานรก

นั้นมีชื่อตามลำดับดังนี้ คือ

๒.๑ *คุณรกร* คือ นรกรขุมย่อยที่เต็มไปด้วยอุจจาระอันเน่าเหม็น สัตว์นรกทั้งหลายที่ยังมีอกุศลกรรมเหลืออยู่ ถึงแม้พ้นจากอเวจีมหานรกแล้ว ก็ยังไม่หลุดพ้น ยังต้องเสวยทุกข์ต่อไป คือต้องถูกเบียดเบียนให้อยู่ในนรกอุจจาระเน่าที่อยู่ติดกับอเวจีมหานรคนั่นเอง

๒.๒ *กุกกุละนรก* คือนรกรขุมย่อย ที่เป็นหลุมขี้เถ้า สัตว์นรกทั้งหลายที่ยังมีอกุศลกรรมเหลืออยู่ถึงแม้พ้นจากนรกอุจจาระเน่าแล้ว ก็ยังไม่หลุดพ้น ยังต้องเสวยทุกข์ต่อไป คือถูกเบียดเบียนในนรกขี้เถ้าร้อน ซึ่งตั้งอยู่ติดกับคุณรกรนั่นเอง

๒.๓ *สิมพลินะนรก* คือนรกรขุมย่อยที่เป็นป่าไม้จ้าว สัตว์นรกทั้งหลายที่ยังมีอกุศลกรรมเหลืออยู่ ถึงแม้พ้นจากนรกขี้เถ้าร้อนไป แล้วยังไม่หลุดพ้น ยังต้องเสวยทุกข์ต่อไปในนรกป่าไม้จ้าว ซึ่งอยู่ติด กับกุกกุละนรคนั่นเอง หรือบางทีนรกรขุมย่อยอันเดียวกันนี้ เป็นนรกรขุมย่อยที่มีป่าไม้ใบดาบ เรียกว่าอสีปัตตวะนรก ซึ่งป่าไม้จ้าวและป่าไม้ใบดาบทั้งสองนี้นับเป็นนรกรขุมเดียวกัน สัตว์นรกทั้งหลายที่ยังมีอกุศลกรรมเหลืออยู่ ถึงแม้พ้นจากนรกป่าไม้จ้าวไปแล้วยังต้องเสวยทุกข์ต่อไปในนรกป่าไม้ใบดาบ ซึ่งอยู่ติดกับสิมพลินะนรคนั่นเอง

๒.๔ *เวตตรณีนรก* คือนรกรขุมย่อยที่มีแม่น้ำเค็มเต็มไปด้วยหนามหนวย สัตว์นรกทั้งหลายที่ยังมีอกุศลกรรมเหลืออยู่ ถึงแม้พ้นจากนรกป่าไม้ใบดาบแล้ว ยังไม่หลุดพ้น ยังต้องเสวยทุกข์ต่อไปในแม่น้ำเค็มที่เต็มไปด้วยหนามหนวย ซึ่งอยู่ติดกับอสีปัตตวะนรคนั่นเอง

๓. ยมโลกนรก

สัตว์นรกทั้งหลาย เมื่อได้รับโทษเสวยทุกข์ในมหานรก และอุสสทนรกตามสมควรแก่กรรมแล้ว ยังจะต้องเสวยทุกข์ในนรกรขุมอื่นอีก ได้แก่ ยมโลกนรก ที่ตั้งอยู่ไกลออกไปจากอุสสทนรก เป็นนรกที่ตั้งเรียงรายล้อมรอบอุสสทนรกทั้ง ๔ ทิศ ทิศละ ๑๐ ขุมย่อย รวมทั้ง ๔ ทิศ มียมโลกนรก ๔๐ ขุมย่อย

ฉะนั้นเมื่อนับยมโลกนรกที่รายล้อมมหานรกทั้ง ๘ ขุม จึงมีรวมทั้งสิ้น ๓๒๐ ขุมย่อย ยมโลก นรกทั้ง ๑๐ ขุมย่อย มีชื่อดังนี้ค่ะ

๓.๑ *โลหกุมภีนรก* นรกหม้อเหล็กขนาดใหญ่ที่มีน้ำเดือดพล่านอยู่ตลอดเวลา

๓.๒ *สิมพลีนรก* นรกป่าจ้าว มีหนามแหลมคมมีพิษ ลงโทษหญิงหรือชายที่ประพฤติดังผิดทางเพศ

๓.๓ อสินขนรก นรกที่มีสัตว์นรก ใช้เล็บมือเล็บเท้าอันแหลมคมของตนเป็นอาวุธ ขุดตะกุกหนึ่งของตนกินเป็นอาหาร

๓.๔ ตามโพทกนรก นรกที่มีหม้อเหล็กต้มน้ำทองแดง

๓.๕ อโยคุพนรก นรกที่เต็มไปด้วยก้อนเหล็กแดงเคลื่อนกลาดลูกเป็นไฟ ที่สัตว์นรกต้องบริโภคเป็นอาหาร

๓.๖ ปิสสกัปพตนรก นรกที่มีภูเขาใหญ่ตั้งอยู่ทั้ง ๔ ทิศ เป็นภูเขาที่เคลื่อนที่ได้ กลิ้งบดสัตว์นรกให้ตายแล้วกลับมีชีวิตขึ้นมาใหม่ ได้รับทุกข์ทรมานอยู่ตลอดเวลา

๓.๗ ฐสนรก สัตว์ที่เกิดในนรกขุมนี้ มีความหิวกระหายน้ำเป็นอย่างยิ่ง

๓.๘ ลีตโลลิตนรก นรกที่มีน้ำเย็นเยือก ยิ่งกว่าความเย็นอื่นใดทั้งหลาย สัตว์นรกตกลงไป ต้องตายด้วยความเย็น แล้วกลับเป็นขึ้นมาใหม่อีก นายนิรบาลจับโยนลงไปอีกเป็นอยู่อย่างนี้ชั่วนาน

๓.๙ สุนขนรก นรกที่เต็มไปด้วยสุนัขนรก

๓.๑๐ ยันตปาสาณนรก นรกที่มีภูเขา ๒ ลูก กระแทกกันอยู่เสมอ นายนิรบาลจับสัตว์นรกโยนเข้าไปในระหว่างภูเขา ๒ ลูกที่จะกระแทกกันนั้น

๔. โลกัณตนรก

โลกัณตนรก เป็นนรกขุมใหญ่พิเศษ อยู่ขอบจักรวาลจึงอยู่ในระหว่างช่องว่างขอบจักรวาล ๓ จักรวาลที่ต่อเนื่องกัน โลกัณตนรกนี้มีความมืดมิดยิ่งนัก

สัตว์ที่อุบัติขึ้นในโลกัณตนรกนี้ มีร่างกายใหญ่โต มีเล็บมือเล็บเท้ายาว ใช้เล็บเกาะอยู่ตามขอบเชิงจักรวาล ห้อยหัวโยนตัวอยู่ตลอดเวลา

รวมจำนวนขumnรกทั้งหมด มีดังนี้ค่ะ

มหานรก มี ๘ ขุม

อุสสทนรก มี ๑๒๘ ขุม

ยมโลกนรก มี ๓๒๐ ขุม

โลกัณตนรก มี ๑ ขุม

รวมนรกขumn้อยใหญ่ทั้งหมด ๔๕๗ ขุม

เป็นอย่างไรบ้างคะท่านผู้อ่านที่เคารพ เรื่องของนรก หลายคนอาจจะไม่เชื่อ เพราะพิสูจน์ไม่ได้ ไม่ได้เห็นกับตา ผู้ที่เคยไปก็ไม่สามารถจะจดจำแล้วนำมาบอกได้ บางท่านอาจจะคิดว่าเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเพื่อให้คนกลัว ไม่กล้าทำบาป ก็สามารถคิดเช่นนั้นได้ค่ะ แต่ถ้าเราเชื่อในพระปัญญาตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่พระองค์ท่านนำมาเล่าให้ฟัง ก็เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้พุทธศาสนิกชน ตระหนักว่า ผลของกรรมมีจริง ทำกรรมชั่วหนักจนต้องตกนรกนั้น จะต้องได้รับทุกขเวทนาแสนสาหัส พวกเราจะได้ไม่ทำกรรมชั่วใดๆเลยคะ

ฉบับหน้าจะพาท่านผู้อ่านไปรู้จักกับภพภูมิที่เหลือนิอบายภูมิกันนะคะ ขอความสวัสดี มีสุขภาพแข็งแรง และความเจริญในธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จงมีแต่ท่านผู้อ่านที่เคารพทุกท่านคะ พบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ

ภาพโดย www.dmc.tv

หมายเหตุ: เรียบเรียงจากคู่มือการศึกษา พระอภิธรรมมัตถสังคหะ ปริเฉทที่ ๕

วิมุตตสังคหวิภาค โดย นายวรรณลลิตี ไวยะเสวี มูลนิธิแนบมหานีรานนท์

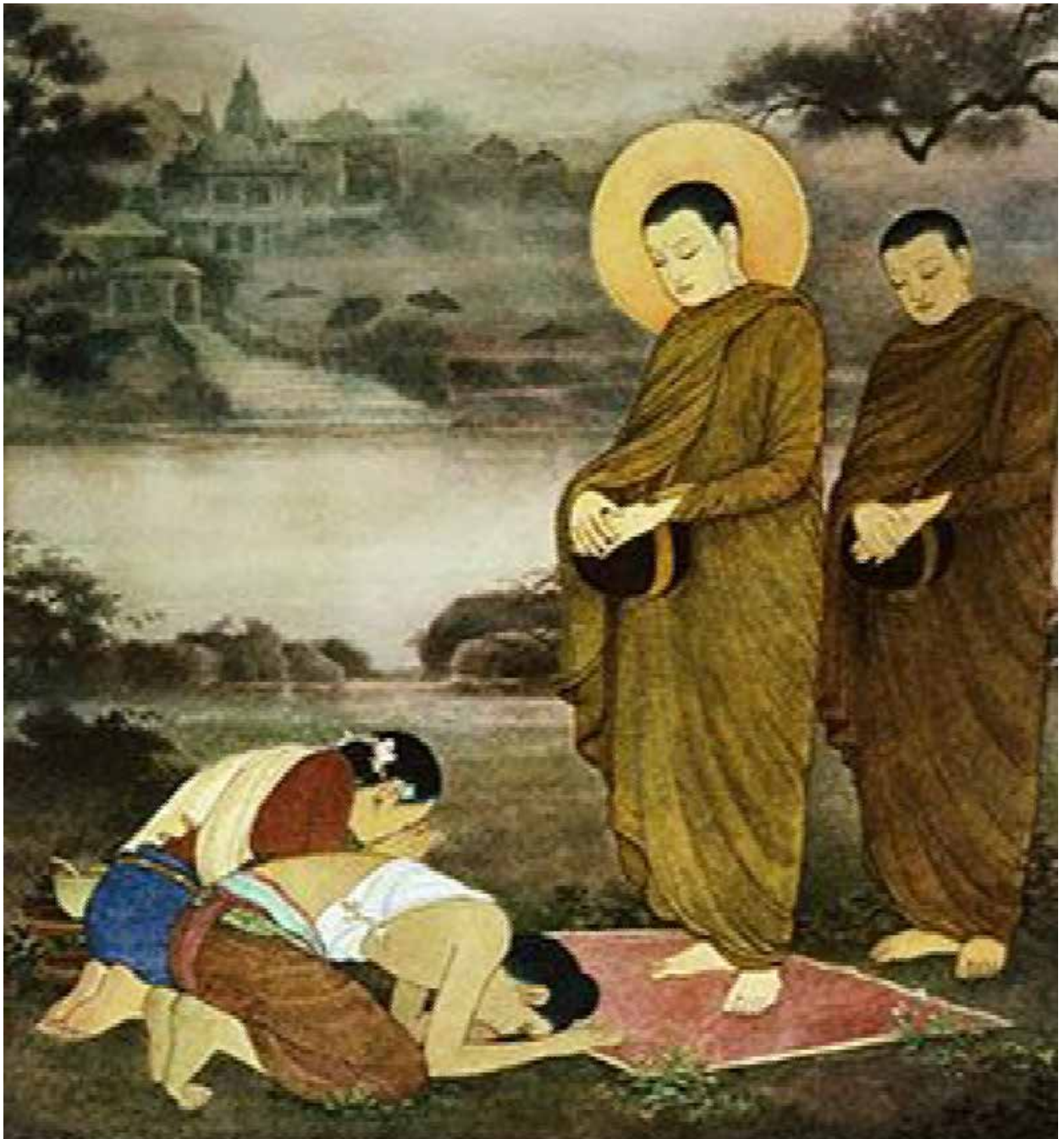

พระธรรมจากหลวงพ่อใหญ่

พระอาจารย์ใหญ่ ดร. ภัททันตะ อาสภมหาเถระ

วิปัสสนาทีปนิฎก้า ตอนที่ ๘

จากหนังสือ วิปัสสนาทีปนิฎก้า โดย หลวงพ่อใหญ่ฯ ดร. ภัททันตะอาสภมหาเถระ

กัมมัฏฐานปริเฉทที่ ๔
ในอภิธัมมัตถสังคหอรรถกถา
(ต่อจาก วิปัสสนาทีปนีฎีกา ตอนที่ ๓ ใน อาสภสสาร ฉบับที่ ๕๓)

๓. แสดงอนุปัสสนา ๓ ตามอภิธัมมัตถสังคหบาลี

อนิจจานุปัสสนา ทุกขานุปัสสนา อนัตตานุปัสสนา เจติ ติสโส อนุปัสสนา

อนุปัสสนา มี ๓ คือ :-

๑. อนิจจานุปัสสนา คือ พิจารณาเห็นโดยอาการไม่เที่ยง
๒. ทุกขานุปัสสนา คือ พิจารณาเห็นโดยอาการเป็นทุกข์
๓. อนัตตานุปัสสนา คือ พิจารณาเห็นโดยอาการเป็นอนัตตา

อธิบายบาลีข้อที่ ๓ ที่แสดงถึงอนุปัสสนา ๓

อนุปัสสนา หมายความว่า การรู้เห็นเนื่องๆ เมื่อแยกบทแล้วได้ ๒ บทคือ อนุ+ปัสสนา อนุ แปลว่า เนื่องๆ ปัสสนา แปลว่า การรู้เห็น เมื่อรวมแล้วเป็น อนุปัสสนา แปลว่า การรู้เห็นเนื่องๆ ดังนั้นคำว่า อนุปัสสนา ก็ได้แก่ปัญญาเจตสิก คือวิปัสสนาญาณที่มีการพิจารณารู้เห็นในไตรภูมิสังขตธรรมโดยความเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เหตุนี้แหละ อนุปัสสนาจึงมี ๓

อนุปัสสนา ๓ เมื่อแสดงวจนัตถะคือ ความหมายของศัพท์แล้วก็จะได้ดังนี้ :-

อนิจจสฺส อนุปัสสนา = อนิจจานุปัสสนา
การพิจารณารู้เห็นรูป-นามที่เป็นอนิจจัง
อยู่เนื่องๆ จนอนิจจลักษณะปรากฏ ชื่อว่า
อนิจจานุปัสสนา

อนิจจาย อนุปัสสนา = อนิจจานุปัสสนา
การพิจารณารู้เห็นความไม่เที่ยงอยู่เนื่องๆ
ชื่อว่าอนิจจานุปัสสนา

คำว่า อนิจจานุปัสสนาในวจนัตถะข้อที่ ๒ นี้ ถ้าว่าตามวจนัตถะวิคคหะแล้ว ก็ต้องสำเร็จรูปเป็น อนิจจตานุปัสสนา แต่ในที่นี้ลบบ ตา ปัจจัยออกเสีย สำเร็จรูปเป็น อนิจจานุปัสสนา

ส่วนทุกขานุปัสสนาและอนัตตานุปัสสนานั้น วจนัตถะ ความหมายก็เป็นทำนองเดียวกัน

มหาวิปัสสนา ๑๘

ปัญหาที่ได้ชื่อว่า อนุปัสสนา นี้เมื่อว่าโดยยดยอดยิ่งก็คือ ไตร-ลักษณะ มี ๓ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ถ้าจะว่าอย่างกว้างขวางโดยพิสดาร ที่ได้ชื่อว่า มหาวิปัสสนาแล้วก็มี ๑๘ ประการ ดังมีที่มาใน วิสุทธิมรรคคอรรถถาว่า

อฏฐารส มหาวิปัสสนา นาม อนิจจานุปัสสนาภิกขา ปญญา

๑. อนิจจานุปัสสนํ ภาเวนโต นิจสสณฺญํ ปชหติ
๒. ทุกขานุปัสสนํ ภาเวนโต สุขสสณฺญํ ปชหติ
๓. อนตตานุปัสสนํ ภาเวนโต อตตสสณฺญํ ปชหติ
๔. นิพพิทานุปัสสนํ ภาเวนโต นนฺที ปชหติ
๕. วิราคานุปัสสนํ ภาเวนโต ราคํ ปชหติ
๖. นิโรธานุปัสสนํ ภาเวนโต สมุทฺยํ ปชหติ
๗. ปฏินิสสัคคานุปัสสนํ ภาเวนโต อาทานํ ปชหติ
๘. ขยานุปัสสนํ ภาเวนโต ฆนสสณฺญํ ปชหติ
๙. วยานุปัสสนํ ภาเวนโต आयูหนํ ปชหติ
๑๐. วิปริณามานุปัสสนํ ภาเวนโต ฐวสสณฺญํ ปชหติ
๑๑. อนิมิต्तานุปัสสนํ ภาเวนโต นิमितฺตํ ปชหติ
๑๒. อปฺปณฺหิตานุปัสสนํ ภาเวนโต ปณฺธิํ ปชหติ
๑๓. สุลฺลยฺยตานุปัสสนํ ภาเวนโต อภินิเวสํ ปชหติ
๑๔. อธิปญฺญาธมฺมวิปัสสนํ ภาเวนโต สาราทานาภินิเวสํ ปชหติ
๑๕. ยถาภูตญฺญาณทสฺสนํ ภาเวนโต สมฺโมหาภินิเวสํ ปชหติ
๑๖. อาทินวานุปัสสนํ ภาเวนโต อาลยาภินิเวสํ ปชหติ
๑๗. ปฏิสงฺขานุปัสสนํ ภาเวนโต อปฺปฏิสงฺขํ ปชหติ
๑๘. วิภูฏฺธานุปัสสนํ ภาเวนโต สงฺโยคาภินิเวสํ ปชหติ

ชื่อวามหาวิปัสสนา ๑๘ อย่างนั้นคือ ปัญหาที่พิจารณาเห็นเตภูมิกสังขารธรรม โดยความเป็นอนิจจังอยู่เนื่องๆ เป็นต้น ๑๘ อย่างนั้น คือ ในมหาวิปัสสนา ๑๘ อย่างนี้

๑. เมื่อโยคีบุคคลทำให้ อนิจจานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นว่าไม่เที่ยง เจริญขึ้น
ย่อมละ นิจสัญญา ความสำคัญว่าเที่ยง ให้หมดไปได้

๒. เมื่อทำให้ ทุกขานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นว่าเป็นทุกข์ เจริญขึ้น
ย่อมละ สุขสัญญา ความสำคัญว่าสุข ให้หมดไปได้

๓. เมื่อทำให้ อนัตตานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นว่าเป็นตน ให้หมดไปได้
ย่อมละ อัตตสัญญา ความสำคัญว่าเป็นตน ให้หมดไปได้

๔. เมื่อทำให้ นิพพิทานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นว่าเป็นสิ่งน่าเบื่อหน่าย เจริญขึ้น
ย่อมละ นันทิ ความเพลิดเพลิน ให้หมดไปได้

๕. เมื่อทำให้ วิราคานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นว่าเป็นสิ่งน่าคลายความกำหนัด
เจริญขึ้น ย่อมละ รากะ ความกำหนัด ให้หมดไปได้

๖. เมื่อทำให้ นิโรธานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นความดับไป เจริญขึ้น
ย่อมละ สมุทัย ความเกิด ให้หมดไปได้

๗. เมื่อทำให้ ปฏินิสัคคานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นความสลัดคืนจากการถือว่า
เป็น นิจจะ สุขะ อตตะ สุกะ แล้วน้อมนึกไปในพระนิพพาน เจริญขึ้น ย่อมละ อาทานะ การ
รับกิเลส กล่าวคือการให้กิเลสเกิดโดยที่ไม่ได้เห็นโทษของสังขตธรรม ให้หมดไปได้

๘. เมื่อทำให้ ขยานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นความสิ้นไปแห่งรูป-นาม เจริญขึ้น
ย่อมละ ฆนสัญญา ความสำคัญว่าเป็นก้อน เป็นกอง เป็นแห่ง ให้หมดไปได้

๙. เมื่อทำให้ วยานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นความเสื่อมไปของสังขตธรรมที่ดับไป
แล้วและจะมีขึ้นในข้างหน้า โดยเปรียบเทียบกับความเสื่อมไปของสังขตธรรมที่กำลังมีอยู่เฉพาะ
หน้า เจริญขึ้น ย่อมละ आयูหะ คือกิเลสเป็นเครื่องประมวลมาซึ่งกองทุกข์ ให้หมดไปได้

๑๐. เมื่อทำให้ วิปริณามานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นความแปรไปไม่คงที่ เจริญขึ้น
ย่อมละ ฐวสัญญา ความสำคัญว่าเที่ยงคงที่ ให้หมดไปได้

๑๑. เมื่อทำให้ อนิมิตตานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นว่าไม่มี นิमित, รูปร่าง, สัญฐาน
ซึ่งเป็นที่ตั้งยืนยง เจริญขึ้น ย่อมละนิमितทั้ง ๒ คือ ฆนนิमितและนิจนิमित ความมีรูปร่าง, สัญฐาน
อันใดอันหนึ่ง ตั้งมั่นคงที่อยู่ ให้หมดไปได้

๑๒. เมื่อทำให้ อัปปณิหิตานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่ายินดีน่า
ปรารถนา เจริญขึ้น ย่อมละ ปณิธิ ความยินดีปรารถนาในเวทียิตสุข ให้หมดไปได้

๑๓. เมื่อทำให้ สุญญตานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นว่ามีแต่ความว่างเปล่าจากเรา เขา ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครๆ ทั้งสิ้น เจริญขึ้น ย่อมละ อภินิเวศ ความเชื่อมั่นว่าเป็นเราเป็นเขาอยู่ในอำนาจบังคับบัญชาให้หมดไปได้

๑๔. เมื่อทำให้ อธิปญญาธัมมวิปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นชัดแจ่มอย่างยิ่งในอารมณ์และอารมณ์นิกว่า เป็นแต่รูปกับนามซึ่งเป็นสังขตธรรมเท่านั้นที่หมดไปสิ้นไปหาใช้มีเรา เขาหมดสิ้นไปแต่ประการใด อาศัยการเห็นอย่างประจักษ์กับการดับไปของรูป-นามที่เป็นฝ่ายอารมณ์และอารมณ์นิกเจริญขึ้น ย่อมละ สาราทานาภินิเวศ ความมกมายถือนั่นในรูป-นาม ที่ไม่เป็นแก่นสารว่าเป็นแก่นสาร ให้หมดไปได้

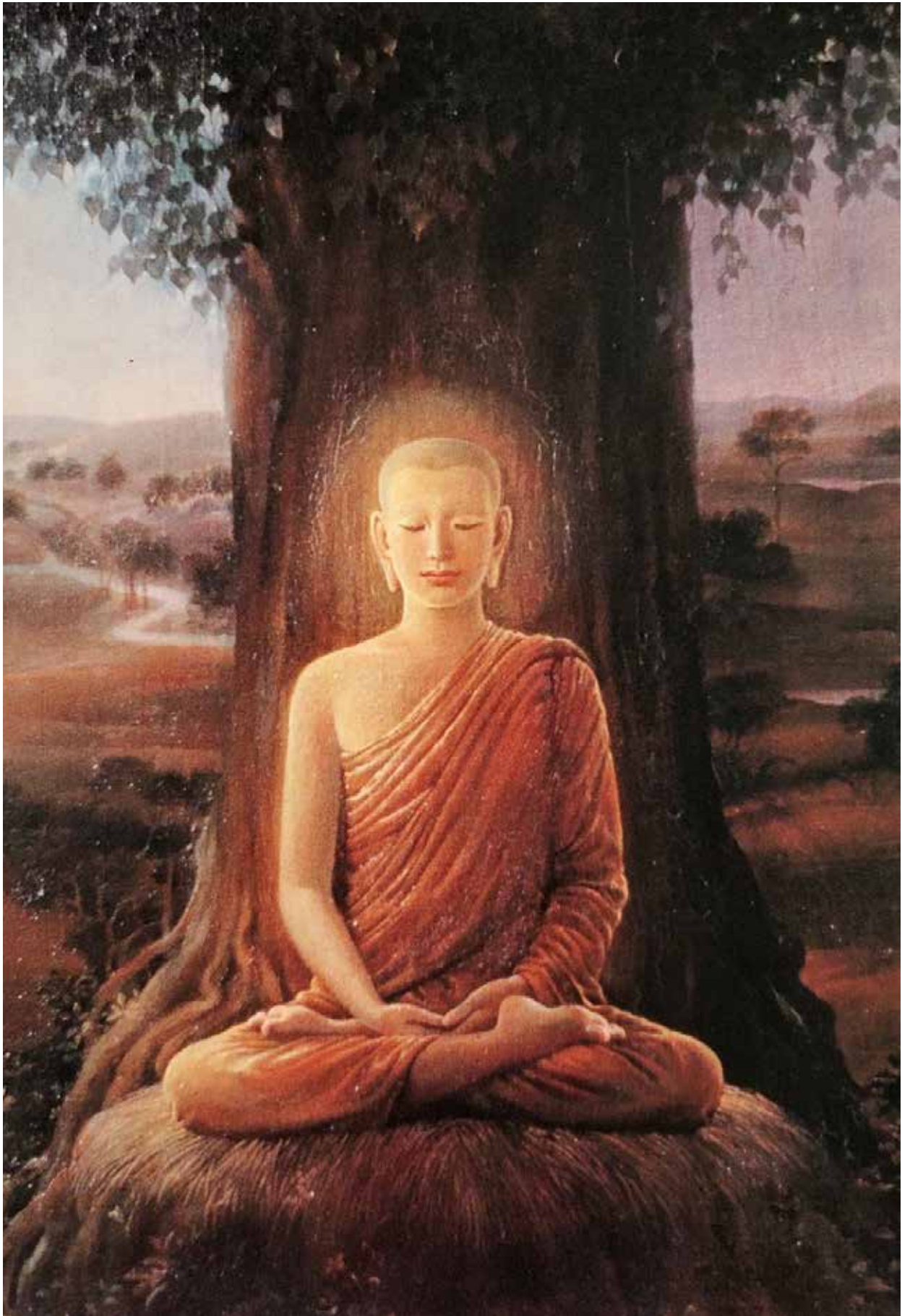
๑๕. เมื่อทำให้ ยถาภูตญาณทัสสนะ คือ ปัญญาที่ตามเห็นรูป-นาม และธรรมที่เป็นปัจจัยของรูป-นาม ตามความเป็นจริง เจริญขึ้น ย่อมละ สัมมโหหาภินิเวศ การถือนั่นโดยความเฉยอยู่ในเรื่องวิจิตรจกจกว่าเป็น เรา เขา หรือเปล่าเป็นต้น และทิลุฐิว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลกเป็นต้น ให้หมดไปได้

๑๖. เมื่อทำให้ อาทินวานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นโทษในรูป-นามโดยอาศัยความดับไปสิ้นไปอย่างน่ากลัว เจริญขึ้น ย่อมละ อาลยาภินิเวศ ความยึดมั่นจดจ่อในรูป-นาม ว่าเป็นที่พึ่งที่อาศัย ให้หมดไปได้

๑๗. เมื่อทำให้ ปฏิสังขานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นรูปนามมีสภาพเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาเกิดขึ้นเสมอ เพื่อจะสลัดเลิกละจากอารมณ์คือรูปและนาม เจริญขึ้น ย่อมละ อปปฏิสังขา ความไม่พิจารณาให้แจ้งประจักษ์ในรูป-นาม มีสภาวะเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาอันเป็นตัวโมหะ ให้หมดไปได้

๑๘. เมื่อทำให้ วิวิฏฐานุปัสสนา คือ ปัญญาที่ตามเห็นรูป-นามมีสภาพเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เกิดการที่จะปล่อยละทิ้งอันเป็นตัวสังขารูปเพกขาญาณ อนุโลมญาณ เจริญขึ้น ย่อมละ สังโยคาภินิเวศ ความยึดมั่นประกอบติดอยู่ในรูป-นาม อันเป็นตัวตัณหา มานะ ทิลุฐิให้หมดไปได้

(* โปรดติดตาม วิปัสสนาทีปนีฎีกา ตอนที่ ๕ ใน อาสภสาร ฉบับที่ ๕๕)

ปกิณกะธรรม

กนฺตาโก ภิกขุ

พุทธภูมิดินแดนแสนวิไล

ฉบับที่แล้วได้นำเรื่องของ อินเดีย บ่อเกิดอารยธรรมของโลก โดย พระมหาทองเก็บ ญาณพล, ป.ธ. ๗, ดร. อาจารย์ วิทยาลัยพระธรรมทูต ในฐานะที่ท่านได้ไปศึกษาและปฏิบัติ ศาสนกิจอยู่แดนพุทธภูมิหลายปี จึงมีประสบการณ์และข้อคิดดี ๆ ดังนั้น เพื่อเพิ่มพูนศรัทธา และปัญญาให้ต่อเนื่อง ฉบับนี้จึงขออนุญาตท่านพระครูสิริปริยัตานุศาสน์ (ดวงจันทร์ คุดตุสโล) เจ้าอาวาสวัดพันแหวน อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มจร. เชียงใหม่ รองเจ้าคณะอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่และพระมหาทองเก็บ ญาณพล, ดร. อาจารย์ วิทยาลัยพระธรรมทูต นำเอาข้อคิดและคำคม ที่ท่านได้บรรยายไว้ในโครงการอบรมพระธรรม ทูตสายต่างประเทศ รุ่นที่ ๒๗ ในหัวข้อเรื่อง “พุทธภูมิ: ดินแดนแสนวิไล” มาให้อ่านกันเบา ๆ แต่แฝงไว้ด้วยข้อคิดคำคมสั้น ๆ โดยผู้เขียนได้สรุปประเด็นไว้ดังต่อไปนี้

ท่านได้บรรยายถึงหน้าที่ความเป็นพระพุทธรเจ้า ที่พระองค์ยอมเหน็ดเหนื่อยประกาศ พระศาสนาตลอดระยะเวลายาวนานถึง ๔๕ พรรษา ก่อนเข้าสู่ปรินิพพานว่า

จอมศาสนา

พุทธปณิธาน ก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทธองค์ทรงตั้งมโนปณิธานให้พุทธบริษัท ๔ มีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. รู้แจ้ง
๒. ปฏิบัติจริง
๓. ชำนาญยิ่งในการเผยแผ่
๔. แก้ปัญหาพระศาสนาเป็น

พุทธภูมิ

ดินแดนแสนวิไล เพราะเป็นบ่อเกิดพระพุทธศาสนา “เสน่ห์พระพุทธศาสนา เสน่ห์หา อินเดีย” ที่นำพาให้คนไทยไปเยือนและไปอยู่

๑. ไปศึกษาเล่าเรียน
๒. ไปหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่
๓. ไปกราบไหว้พุทธบิดา
๔. ไปสร้างวัดอนุสรณ์ถึงพระพุทธองค์

สถานการณ์อดีต-ปัจจุบัน ไทย-อินเดีย

สมัยก่อนพระนักศึกษาไทยต้องเดินทางไปศึกษาที่ประเทศอินเดีย เพราะการศึกษาของพระในเมืองไทยสมัยก่อนถูกปิดกั้น แต่ที่อินเดียเปิดกว้าง ปัจจุบันอินเดียเริ่มปิดกั้น เมืองไทยเปิดกว้าง (ปัจจุบันพระนักศึกษาไทยในอินเดียลดลง)

จากนั้น พระมหาทองเก็บ ญาณพล,ดร. อ.วิทยาลัยพระธรรมทูต ได้ให้ข้อคิด เกร็ดธรรม ข้อคิด ความรู้ เกี่ยวกับความเป็นพระธรรมทูตไว้ ดังนี้

ความเป็นพระธรรมทูต เกิดขึ้นแก่พระพุทธองค์เป็นองค์แรก ยกตัวอย่างการเผยแผ่ของพระศาสดาของเรา คือความเป็นพระธรรมทูต คำสั่งของพระศาสดาที่ ๑/๑ คือ

“จสณ ภิกขเว จาริกิ พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย”
 “ภิกขุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงจาริกไป
 เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่อเกื้อการุณย์แก่ชาวโลกนั้นเถิด”

ตรัสรับสั่งที่สารนาถ ทรงส่งพระสาวกรุ่นแรก ๖๐ องค์ไปประกาศพระศาสนา ขอชื่นชมพระธรรมทูตรุ่นนี้ ๕ ประเด็น คือ ความดี ความตรงต่อเวลา การร่วมกิจกรรม การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนด ความเป็นเพื่อน

ความเป็นพระธรรมทูตต้องมี 3Hs

Head (หัว) ต้องมีวิชา พุทธภูมิ พุทธองค์ พุทธธรรม

Heart (หัวใจ) จรณะ กิริยามารยาท ต้องออกมาจากหัวใจ สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล

Hands (มือ) ลงมือทำ ถ้าจะให้บรรยายพุทธภูมิ

ความเป็นพระธรรมทูตไม่ใช่คนที่เขาปูพรมรอ มีแต่เรื่องจะต้องแสวงเอง เราไปอยู่ต่างแดนมันไม่สุขเหมือนบ้านเรา ความเป็นพระธรรมทูตต้นแบบเดินตามพ่อแม่ครูบาอาจารย์ สารธรรมฝากเป็นข้อคิดไว้

พระบรมมหารัชมังคลาจารย์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร

ชี้ทางต่ำ กามสุขลลิกานุโยค อุตตกิลมณานุโยค

นำทางถูก มรรคมืองค์แปด จุดสำคัญทรงวางทิวทัศน์ของมนุษย์ไว้เป็นอันแรก ถ้าความเห็นผิด
มันจะผิดหมดเหมือนโดมิโน ถ้ามีอคติตั้งแต่ที่แรกมันก็จะเสียทั้งหมด

ปลุกความจริง อริยสัจสี่ พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ตรัสรู้ริยสัจ ๔

พระบรมมหารัชมังคลาจารย์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร

ผู้ฟังมี ๔ ประเภท คือ

บางคนชอบพระหน้าตาดี	รูปปมาณิกา
บางคนชอบเสียงไพเราะ	โสมปมาณิกา
บางคนชอบพระปอน ๆ	ลูขปมาณิกา
บางคนชอบธรรม	ธัมมปมาณิกา

ขอความเจริญอกงามในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จงมีแก่ทุกท่าน
เทอญ...

การแพร่กระจายของพุทธศาสนาในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช (ที่มา <http://www.madchima.org>)

เรื่องเล่าจากพระสูตร

กนฺตาโก ภิกขุ

สาเหตุทำให้คนเกิดมาต่างกัน (๒)

อิจฉัตถ ปัตถัตถ อุมหัง ชิปปะเมวะ สะมิชณะณฺห ขอให้สิ่งที่ท่านปรารถนา จงสำเร็จโดยเร็วพลันด้วยเทอญ....

การอธิษฐานจิต คือ การตั้งเป้าหมายชีวิตที่ถูกต้องดังตามทำนองคลองธรรมแล้วลงมือกระทำตามที่ตั้งใจไว้ จึงประสบผลสำเร็จ ตามคำที่ว่า “มโนเมวา สำเร็จได้ด้วยใจ” ถ้าพึ่งเพียงแค่อธิษฐานไม่ถึงก็สำเร็จยาก ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) ณ ปัจจุบันยังคงแพร่ระบาดอยู่อย่างต่อเนื่อง และกำลังจะกลายเป็นเชื้อโรคประจำท้องถิ่นพื้นบ้านต่อไปแล้ว การดำเนินชีวิตของเราก็จะต้องดำเนินกันไปอย่างปกติใหม่ ต้องอดทนกับความไม่เคยชิน ใช้ความระมัดระวัง ความมีสติมากขึ้น ก่อนออกจากบ้านไปทำธุระ การงาน สำหรับผู้มิงานทำ สำหรับผู้ที่ตกงานก็ต้องสู้กันต่อไป ขอให้พระรัตนตรัย จงส่งเสริมกำลังใจให้ทุกท่านได้ผ่านพ้นสถานการณ์นี้ไปอย่างมีสติและปัญญา ขอให้ทุกท่านจงอย่าท้อใจอย่าหมดกำลังใจ ตั้งใจและตั้งเป้าหมายในทางแห่งความดีงามต่อไป

การร้องขอ หรือ การอ้อนวอน มีมาพร้อม ๆ กับมีมนุษย์ เมื่อเกิดมา มีความกลัว หรือ เมื่ออยากได้ ต้องการสิ่งที่ปรารถนา สิ่งใดสิ่งหนึ่งก็มักทำการร้องขอ หรืออ้อนวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเคารพ หรือจินตนาการสร้างสิ่งเคารพขึ้นมาเป็นกำลังใจ ซึ่งได้พัฒนาการมาเป็นลัทธิการบูชา บวงสรวง อ้อนวอน และศาสนาต่าง ๆ ขึ้นมาในโลก

คอลัมน์ฉบับนี้ขอจะนำพระสูตรเรื่อง “ปัตตกัมมสูตร” พระสูตรที่ว่าด้วยการกระทำที่สมควรมาให้อ่านกัน ซึ่งปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬา ฯ (ภาษาไทย) เล่มที่ ๒๑ เป็นพระสูตรต้นตอปิฎก เล่มที่ ๑๓ อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต

ความปรารถนาที่ได้ยากในโลก

เรื่องมีอยู่ว่า สมัยหนึ่ง ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ได้เข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ณ ที่ประทับกราบถวายบังคมแล้ว นั่งตามที่อันสมควร (พระพุทธองค์น่าจะสังเกตเห็นอาการความตั้งใจเข้าพบของท่านอนาถะ หรือไม่รู้ใจ ดักใจท่านเศรษฐีได้ด้วยพระญาณ) พระพุทธองค์จึงได้ตรัสกับท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีว่า “ท่านเศรษฐี มีอยู่ ๔ เรื่อง แม้เป็นสิ่งที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจที่ชาวโลกปรารถนาโหยหากัน แต่ก็หาได้ยากในโลก” สี่เรื่อง นั้น มีอะไรบ้าง

๑. ขอให้โลกะสมบัติจงเกิดขึ้นแก่เราพร้อมกับความชอบธรรม

๒. ขอให้ยศเจริญเฟื่องฟูแก่เรา พร้อมญาติสนิท มิตรสหาย

๓. ขอให้เราจงมีชีวิตอยู่ยืน ยาวนาน

๔. ขอให้เราเข้าถึงสุคติ โลกสวรรค์ หลังจากตายแล้ว

สี่เรื่องนี้แม้เป็นสิ่งที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ แต่ก็หาได้ยากในโลก ที่จะประสบผลสำเร็จเพียงแค่การร้องขอ หรือการอ้อนวอน (ยิ่งในยุคเศรษฐกิจบ้านเมืองฝืดเคืองเนื่องจากสถานการณ์คับขัน เราได้พบเห็นได้จากข่าวคราวการแสวงหา โชค ลาภ ทรัพย์ จากการเดินทาง ไปกราบไหว้ ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ณ สถานที่ต่าง ๆ ซึ่งบางคนโชคดี สำเร็จบ้าง ไม่สำเร็จบ้าง) อย่างไรก็ตาม ๔ เรื่องนี้ มีความเป็นไปได้ที่จะประสบผลสำเร็จด้วยการลงมือกระทำ เช่น ขยันหาทรัพย์ เก็บหอมรอมริบ คบมิตรดี ใช้ทรัพย์ให้พอเหมาะ ซึ่งทรัพย์ที่ได้มานั้นก็เป็นทรัพย์ที่ได้มาโดยชอบธรรม เป็นต้น

ความปรารถนาที่เป็นไปได้ในโลก

โดยพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงแนวทางหรือหลักปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ในสิ่งที่ปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ ไว้ว่า ถ้าอยากประสบสิ่งที่ปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ ให้ปฏิบัติตามหลักธรรมเหล่านี้

๑. สัทธาสัมปทา : ความถึงพร้อมด้วยศรัทธา

๒. ลีลสัมปทา : ความถึงพร้อมด้วยศีล

๓. จาคสัมปทา : ความถึงพร้อมด้วยการเสียสละ

๔. ปัญญาสัมปทา : ความถึงพร้อมด้วยปัญญา

จากนั้น ท่านได้อธิบายขยายความเป็นข้อ ๆ ต่อไปว่า

๑. ความถึงพร้อมด้วยศรัทธา คือ อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ (ชาวพุทธ) ต้องตั้งศรัทธา คือ เชื่อในพระปัญญาการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ดังนั้น นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาท่านจึงได้นำมาเป็นบทสวดสาธยาย ทำวัตรเช้า-เย็น ในบทพระพุทธคุณ ๙ ว่า “อิติปิโส ภควา ฯลฯ ภควาติ ฯ” เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง ทรงเพียบพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เสด็จไปดี รู้แจ้งโลก เป็นสาวกผู้ควรฝึกได้อย่างยอดเยี่ยม เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นพระพุทธเจ้า เป็นผู้จำแนกธรรม” นี้เรียกว่า “สัทธาสัมปทา”

๒. ความถึงพร้อมด้วยศีล คือ อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์ เว้นขาดจากการลักขโมย เว้นขาดจากการพูดเท็จ เว้นขาดจากการเสพของมึนเมาคือสุราและเมรัยอันเป็นเหตุแห่งความประมาท นี้เรียกว่า “ลีลสัมปทา”

๓. ความถึงพร้อมด้วยการเสียสละ คือ อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ มีใจปราศจากความตระหนี่อันเป็นมลทิน มีจาคะอันสละแล้ว มีฝ่ามือชุ่ม ยินดีในการสละ ควรแก่การขอ ยินดีในการให้ทาน นี้เรียกว่า “จาคสัมปทา”

๔. ความถึงพร้อมด้วยปัญญา คือ อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ รู้ว่า สิ่งที่ทำให้จิตใจเศร้าหมองคือ ความโลภที่ครอบงำจิตอยู่ เมื่อบุคคลมีใจถูก (อภิขณวิสมโลภะ) ความโลภครอบงำอยู่ มักทำสิ่งที่ไม่ควรทำ ไม่ใส่ใจสิ่งที่เหมาะสม จึงละความโลภนั้นเสีย, รู้ว่าพยาบาททำให้จิตเศร้าหมอง จึงละความพยาบาทนั้นเสีย, รู้ว่าความหดหู่วังซึมทำให้จิตเศร้าหมอง จึงละเสีย, รู้ว่าความฟุ้งซ่านรำคาญจะทำให้จิตเศร้าหมอง จึงละเสีย, รู้ว่าความสงสัยทำให้จิตเศร้าหมอง จึงละเสีย อย่างนี้ ชื่อว่า เป็นผู้มปัญญามาก มีปัญญากว้างขวาง มองเห็นแนวทาง เป็นผู้บริบูรณ์ด้วยปัญญา นี้เรียกว่า “ปัญญาสัมปทา”

เหตุผลที่บุคคลผู้มีปัญญาเห็นแจ้งในธรรม พยายามลดละนิรวณธรรมภายในจิต เพราะเกิดความรู้ว่า จิตใจของบุคคลที่ถูกความโลภครอบงำอยู่, ถูกความพยาบาท ความคิดปองร้าย ครอบงำอยู่, ถูกถิ่นมิทธะ ความหดหู่และความเชื่องซึมครอบงำอยู่, ถูกอุทธัจจกุกกัจะ ความฟุ้งซ่านและร้อนใจรำคาญใจครอบงำอยู่, ถูกวิจิกิจฉา ความลังเลสงสัย ตัดสินใจลงไปไม่ได้ ครอบงำอยู่, แม้ข้อใดข้อหนึ่งก็ทำให้จิตใจขุ่นมัวเศร้าหมอง เมื่อบุคคลมีจิตใจขุ่นมัว เศร้าหมองอยู่ มักทำสิ่งที่ไม่ควรทำ ไม่ยินดีสิ่งที่เหมาะสม เมื่อทำสิ่งที่ไม่ควรทำ ไม่ยินดีสิ่งที่เหมาะสม จึงเสื่อมจาก ยศ และความสุข, ผู้มีปัญญาเห็นในธรรมจึงพยายามลดละนิรวณธรรมนั้นเสีย

ดังนั้น เมื่อปฏิบัติตามธรรม ๔ ประการดังกล่าวได้ ก็จะเป็นเหตุ เป็นปัจจัยให้บรรลุเป้าหมาย หรือความปรารถนาที่หาได้ยากในโลก ๔ ประการนั้น

ขออธิบายขยายความ คำว่า “อริยสาวกในธรรมวินัยนี้” ตามความหมายของคำภาษาบาลีว่า “อริยสาวโก” นั้น ว่าโดยผลหมายถึง อริยะสาวก ๔ จำพวก คือ พระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์ โดยตรง ถ้านับโดยมรรคด้วยก็เป็น ๘ บุคคล แต่ที่ผู้เขียนได้วงเล็บว่า (ชาวพุทธ) เพื่อให้เข้าใจว่า “อริยสาวกในธรรมวินัยนี้” ไม่ได้หมายถึงเฉพาะพระสงฆ์ แม้เป็นคฤหัสถ์ผู้ครองเรือน ผู้ได้บรรลุโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล ก็เรียกว่า อริยสาวกได้ คำว่า “ชาวพุทธ” อาจไม่ตรงความหมายนัก เพราะคำว่า “ชาวพุทธ” มีความหมายกว้างครอบคลุมทั้งหมดที่นับถือพระรัตนตรัยเป็นสรณะ และยังมีระดับศีลาจารวัตรที่แตกต่างกัน แต่เพื่อให้เข้าใจไปว่า เรามีใช้อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ ไม่ปฏิบัติก็ได้

“อริยสาวกในธรรมวินัยนี้”

ไม่ได้หมายเอาเฉพาะพระสงฆ์ แม้เป็นคฤหัสถ์ผู้ครองเรือน
ผู้ได้บรรลุโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล
ก็เรียกว่าอริยสาวกได้

ความจริงเป้าหมาย คือ ต้องการให้ชาวพุทธได้เกิดกำลังใจ แรงบันดาลใจ ภาควิมลใจใน
การปฏิบัติตามหลักคำสอนเพื่อพัฒนาตนเองขึ้นสู่ความเป็นพระอริยบุคคล ชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือ
ชั้นสูง ๆ ยิ่งขึ้นไป ตามที่พระพุทธองค์ตรัสก่อนปรินิพพานว่า...

“ตราบใดที่ยังมีผู้ปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ ๘
ตราบนั้นโลกก็จะยังไม่สิ้นพระอรหันต์”

ขึ้นชื่อว่าการปฏิบัติธรรม คือ ปฏิบัติตามหลักอริยมรรคมีองค์ ๘ อยู่นั่นเอง เมื่อยังมีการ
ปฏิบัติธรรมอยู่ ก็เชื่อว่าการดำเนินตามอริยมรรค จึงขอให้กำลังใจในการนำหลักธรรมมาปฏิบัติ
เพื่อพัฒนาตน จนสามารถเรียกตนเองได้อย่างเต็มปากเต็มคำว่า “อริยสาวกในพระธรรมวินัยนี้”
ไม่ว่าจะเป็นพระเป็นคฤหัสถ์ เป็นพระก็เป็นพระที่รู้ธรรม เข้าใจธรรม เป็นคฤหัสถ์ก็เป็นคฤหัสถ์
ผู้อยู่ใกล้พระรัตนตรัย เข้าใจหลักปฏิบัติใน ทาน ศีล ภาวนา เข้าใจในหน้าที่ความเป็นชาวพุทธ
ที่ตีสืบไป

ขอबारมีพระรัตนตรัยที่เป็นแรงบันดาลใจ เป็นพลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ความเป็นชาว
พุทธที่ดีงาม จงเป็นเกราะแก้ว ป้องกันภัย นำพานาวาชีวิตดุจสำเภาทอง ให้ลอยล่องผ่านคลื่น
พันภัย อุปสรรค อันตรายนานาประการ สู่ฝั่งแห่งความดีงามสูงสุด มีสันติสุขโดยทั่วกัน เทอญ...

การจำแนกโทษของสัตว์ทั้งหลายที่ด้องไปสู่สก

๑. พระราชามหาอำมาตย์และผู้มีอำนาจมาก (กายพะละ โภคพะละ อาณาพะละ) เวลาอยู่ในมนุษยโลกเบียดเบียนบุคคลที่ต่ำกว่าตนโดยความไม่เป็นธรรม หรือ พวกมหาโจรที่ปล้นและทำลายบ้านเมืองตลอดถึงฆ่าคน แล้วก็เอาทรัพย์สมบัติหนีไป บุคคลที่ได้กล่าวมานี้เมื่อตายแล้วจะต้องได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน สังขชีวันรค เป็นส่วนมาก

๒. บุคคลที่เบียดเบียนหรือฆ่า ภิกษุ สามเณร ดาบส หรือเพชฌฆาตที่มีหน้าที่ประหารบุคคล พวกภิกษุสามเณรผู้ทุศีลเป็นอลัชชี บุคคลที่ได้กล่าวมานี้ เมื่อตายแล้วได้ไปเสวยทุกข์อยู่ในกาฬสุตตนรค เป็นส่วนมาก อีกนัยหนึ่ง บุคคลที่ฆ่าพ่อแม่ก็ได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน กาฬสุตตนรค นี้เช่นกัน (แสดงไว้ในสังกัจจายก)

๓. บุคคลที่มีหน้าที่ทรมานช้าง ม้า โค กระบือ ฯลฯ และบุคคลที่เบียดเบียนสัตว์ที่ตนกำลังใช้ประโยชน์ โดยไม่มีความเมตตาสงสารสัตว์ และจำพวกนายพรานนก นายพรานเนื้อ เหล่านี้ เป็นต้น บุคคลที่ได้กล่าวมานี้ เมื่อตายแล้วจะต้องได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน สังฆาตนรค เป็นส่วนมาก

๔. ขาวประมงและบุคคลที่จุดป่าอันสัตว์ทั้งหลายอาศัยอยู่นั้น หรือบุคคลที่ขังสัตว์ไว้ มีจำพวกนกเป็นต้นแล้วจึงฆ่าให้ตาย บุคคลที่กินเหล่าเมาประทุษร้ายผู้อื่นที่ไม่สมควร บุคคลที่ได้กล่าวมานี้ เมื่อตายแล้วย่อมไปเสวยทุกข์อยู่ใน จุฬโรรวรณรค เป็นส่วนมาก

๕. บุคคลที่ขโมยทรัพย์สมบัติของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ หรือขโมยของภิกษุสามเณรดาบส แม้ซี ให้ได้รับความลำบาก หรือขโมยเครื่องสักการะที่เขาบูชาพระรัตนตรัยหรือโองาของผู้อื่นมาเป็นของตน และผู้ที่ขโมยด้วยประการหนึ่งประการใดในบรรดาขโมย ๒๕ อย่างนั้น บุคคลที่ได้กล่าวมานี้ เมื่อตายแล้วจะต้องได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน มหาโรรวรณรค เป็นส่วนมาก

๖. บุคคลที่เฝ้าบ้านเมือง ภูฏี โปสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ ปราสาท ทำลายเจดีย์
บุคคลที่กล่าวมานี้ เมื่อตายแล้วจะต้องได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน จุฬตาปนนรก

๗. บุคคลที่เข้าใจอยู่ว่า
ธรรมไม่ดีไม่มีสารประโยชน์อะไร ส่วนอธรรมนั้นเข้าใจว่าดีมีสาระ หรือ
บุคคลที่มี อุจเฉททิฏฐิ
 คือผู้ที่เข้าใจว่าตายแล้วสูญไม่มีอะไรเกิดอีก
บุคคลที่มี สัสสตทิฏฐิ
 คือผู้ที่มีความเห็นว่า เมื่อเป็นสุนัข, เป็นมนุษย์, เป็นคนจน,
 เป็นคนรวย, เป็นเทวดา, เป็นพรหม เหล่านี้เป็นต้น แล้วก็กลับเป็นสุนัขอีก, เป็นมนุษย์อีก,
 เป็นคนจนอีก, เป็นคนรวยอีก, เป็นเทวดาอีก, เป็นพรหมอีก, ไม่เปลี่ยนแปลง

บุคคลที่มี นัตถิกทิฏฐิ
 คือผู้ที่เข้าใจว่าการทำบุญกุศล การรักษาศีล
 การเจริญสมณวิปัสสนาก็ไม่ได้รับผล การฆ่าสัตว์ ขโมยทรัพย์ก็ไม่ได้รับโทษ

บุคคลที่มี อเหตุกทิฏฐิ
 คือผู้ที่เข้าใจว่า เป็นมนุษย์, เป็นสัตว์, เป็นคนรวย, เป็นคนจน, เป็นคนขี้เหร่,
 เป็นคนมีโรค ไม่มีโรค, เป็นคนมีอายุยืน อายุสั้น, เป็นคนฉลาด เป็นคนโง่,
 ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นเองโดยไม่มีเหตุ

บุคคลที่มี อกิริยทิฏฐิ
 คือผู้ที่เข้าใจว่าสัตว์ทั้งหลายที่ทำอะไรๆ ก็ไม่มีเหตุผลที่กำลังเป็นอยู่ก็ไม่มีเหตุ
 และบุคคลที่ชักชวนผู้อื่นให้เชื่อตามมติของตน
 บุคคลที่ได้กล่าวมานี้ เมื่อตายแล้วจะต้องได้เสวยทุกข์อยู่ใน มหาตาปนนรก
 หรือเวตรณียุสสทนรก แล้วแต่ว่ากรรมจะมีกำลังมากหรือน้อย

สำหรับนัตถิกทิกฏฐิ ๑๐ อย่างในข้อที่ ๗ นี้ พึงทราบว่ามีพระภาคทรงแสดงไว้ในเนมิราชชาดก ดังนี้

- ๑) นตถิ ทินนํ เห็นว่า ทานที่ถวายแก่สมณพราหมณ์ไม่มีผล
 - ๒) นตถิ ยิฏฐํ เห็นว่า ทานที่ให้แก่สาธารณชนไม่มีผล
 - ๓) นตถิ หุตํ เห็นว่า การสักการะด้วยเครื่องสักการะและการต้อนรับต่างๆไม่มีผล
 - ๔) นตถิ สุกฏทุกกฏานํ กมฺมานํ ผลวิปาโก คือ ผลของกรรมดี และกรรมชั่วไม่มี
 - ๕) นตถิ มาตา เห็นว่า มารดาไม่สามารถให้คุณหรือโทษได้
 - ๖) นตถิ ปิตา เห็นว่า คุณบิดาไม่สามารถให้คุณหรือโทษได้
 - ๗) นตถิ สมณพราหมณา เห็นว่า ไม่มีสมณะพราหมณ์ผู้ทรงศีลปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สมณะและพราหมณ์ไม่สามารถให้คุณหรือโทษได้
 - ๘) นตถิ สตุตา โอปปาติกา เห็นว่า โอปปาติกสัตว์ คือ เทวดา, พรหม, เปเรต, อสุรกาย, และสัตว์นรกไม่มี
 - ๙) นตถิ อโย โลกํ เห็นว่า ไม่มีโลกนี้
 - ๑๐) นตถิ ปรโลโก เห็นว่า ไม่มีโลกหน้า
- บุคคลใดมี นัตถิกทิกฏฐิ ๑๐ อย่าง แม้อย่างใดอย่างหนึ่งในบรรดานัตถิกทิกฏฐิเมื่อตายไป จะต้องได้เสวยทุกข์เวทนาอยู่ใน มหาตปนนรก หรือ เวตตรณียุสสทนรก

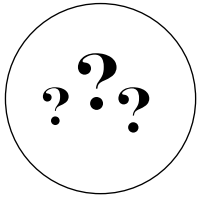
๘. ในบุคคลที่ฆ่าบิดามารดา พระอรหันต์ ทำพระบาทพระพุทธรูปให้ห่อพระโลหิต ทำสังฆเภท คือยุบสงฆ์ที่สามัคคีให้เกิดแตกแยกกัน และบุคคลที่ทำลายพุทธานุภาพ พระพุทธรูป ต้นโพธิ์ที่ตรัสรู้โดยจิตคิดประทุษร้าย และบุคคลที่ติเตียนพระสงฆ์ พระอริยบุคคลผู้มีคุณแก่ตน ผู้ที่ยึดถือ นิตยมติฉาภิภูมิจิ ๓ (นัตถิกะ อเหตุกะ อภิริยะ) บุคคลที่ได้กล่าวมานี้ เมื่อตายแล้วจะต้องได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน อวิจิมหานรก หรือ โลหกุมภีอุสสทนรก แล้วแต่กรรมจะมีกำลังมากหรือน้อย

๙. ผู้หญิงทำลายลูกในครรภ์ของตนเอง
เมื่อตายแล้วได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน เวตตรณียุสสทนรก

๑๐. ผู้หญิงที่ชอบคบชู้และแย่งสามีของผู้อื่น ผู้ชายที่ชอบคบชู้และแย่งภรรยาของผู้อื่น บุคคลเหล่านี้ เมื่อตายไปแล้วจะต้องได้ไปเสวยทุกข์อยู่ใน สิมพลินอุสสทนรก ต่อไปยังมีการเสวยทุกข์อยู่ใน โลหกุมภีนรก ที่มีน้ำร้อนเหมือนไฟ แล้วแต่ว่ากรรมจะมีกำลังมากหรือน้อย

อีกนัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคทรงแสดงใน เนมิราชชาดก ว่า
ผู้หญิงที่ชอบคบชู้และแย่งสามีของผู้อื่น เมื่อตายไปแล้วได้ไปเสวยทุกข์เวทนาอยู่ใน สังฆาตุนรก โดยเฉพาะ ส่วนหนึ่งในบรรดา สังฆาตุนรก เหล่านั้น ส่วนผู้ชายที่ชอบเป็นผู้กับภรรยาผู้อื่น บุคคลเหล่านี้เมื่อตายไปแล้วได้ไป เสวยทุกข์เวทนาอยู่ใน อังคารกาสุทนรก คือนรกหลุมถ่านเพลิง

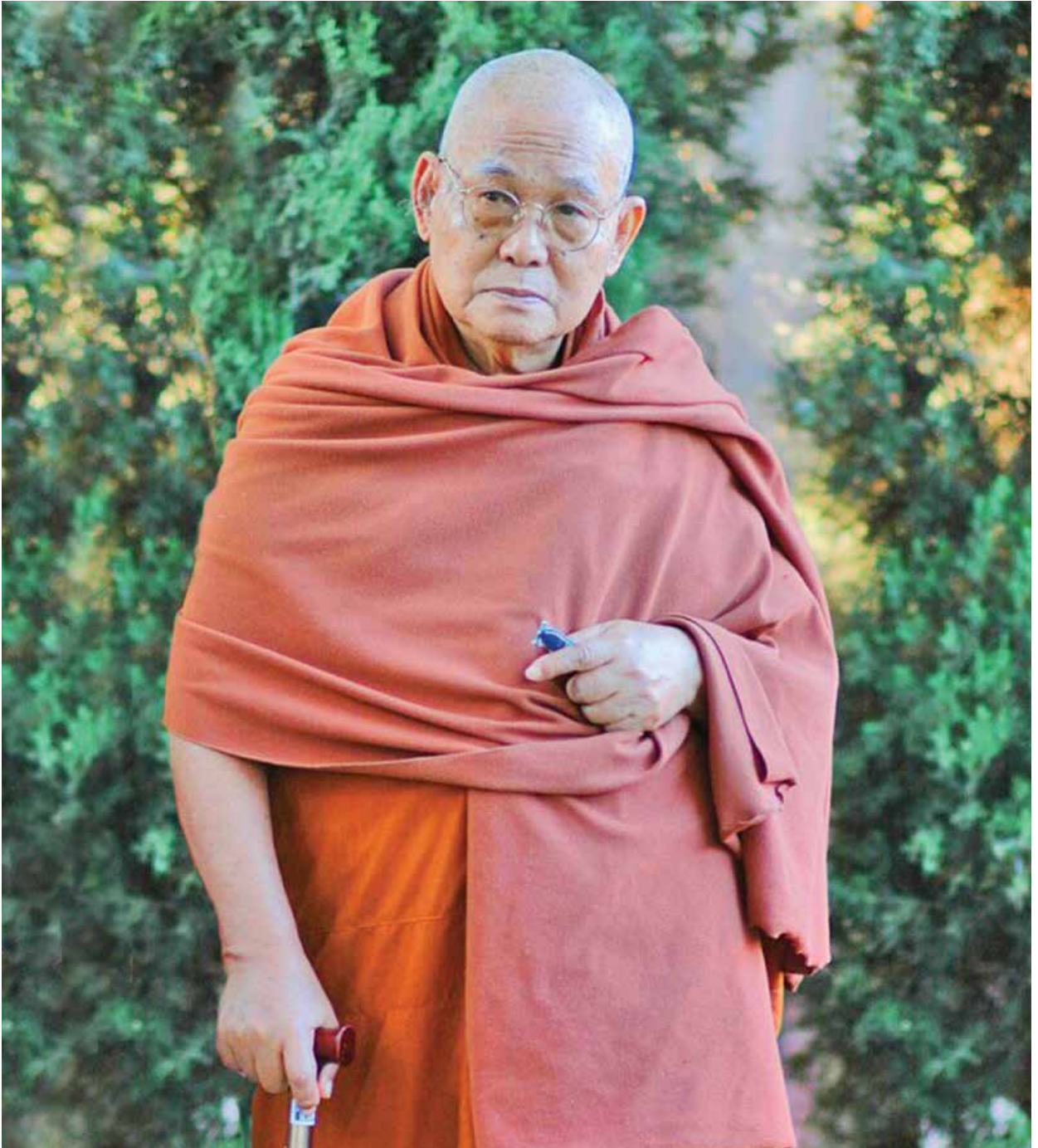

English column

Sayadaw U Pandita

The Seven Factors of Enlightenment (Part X)

COURAGEOUS EFFORT: THIRD FACTOR OF ENLIGHTENMENT (continued...)

4. Appreciation for Support

A fourth causative means for arousing effort is respect and appreciation for alms food and the other requisites essential to a renunciate's way of life. For ordained monks and nuns, this means respecting the donations of lay supporters, not only at the moment that the gift is made, but also by having a continuous awareness that the generosity of others makes possible the continuation of one's practice.

Lay yogis also may be dependent on others' support in many ways. Parents and friends may be helping you, either financially or by taking care of your business so that you can participate in intensive retreats. Even if you pay your own way on a retreat, nonetheless many things are provided to support your practice. The building which shelters you is ready-made; water and electricity are taken care of. Food is prepared by volunteers, and your other needs are cared for. You should have a deep respect and appreciation for the service given to you by people who may not owe you anything, people

who have good hearts and deep benevolence.

You can say to yourself, “I should practice as hard as possible to live up to the goodness of those people. This is the way to reciprocate and return the goodwill shown by faithful supporters. May their efforts not go to waste. I will use what I am given with mindfulness so that my kilesas will be slowly trimmed and uprooted, so that my benefactors’ meritorious deeds will bring about an equally meritorious result.”

The Buddha laid down rules of conduct to govern the orders of bhikkhus and bhikkhunīs, monks and nuns. One of these rules was permission to receive what is offered by well-wishing lay supporters. This was not to enable monks and nuns to live a luxurious life. Requisites could be accepted and used in order that monks and nuns might care for their bodies appropriately, giving them the basic right conditions for striving to get rid of the kilesas. Receiving support, they could devote all their time to practicing the threefold training of sīla, samādhī and paññā, eventually gaining liberation from all suffering.

You might reflect that it is only by practicing diligently that you can reciprocate or return the goodwill shown by your supporters. Seen in this way, energetic mindfulness becomes an expression of gratitude for all the help you have received in your meditation practice.

5. Receiving a Noble Heritage

The fifth means to arouse energy is reflection on having received a noble heritage. The heritage of a noble person consists of seven nonmaterial qualities: faith or saddhā; morality or sīla; moral shame and moral dread or hirī and ottappa, discussed at length in “Chariot to nibbāna,” the last chapter of this book; knowledge of the Dhamma, and generosity — one is very generous in giving up the kilesas, and in giving gifts to others; and lastly, wisdom, which refers to the series of vipassanā insights and finally the wisdom of penetrating into nibbāna.

What is extraordinary about this inheritance is that these seven qualities are nonmaterial and therefore not impermanent. This contrasts with the heritage you may receive from your parents upon their death, which is material and therefore subject to loss, decay and dissolution. Further more, material inheritances may be unsatisfying in various ways. Some people quickly squander whatever they receive. Others do not find their new possessions useful. The heritage of a noble one is always beneficial; it protects and ennobles. It follows its heir through the gates of death, and throughout the remainder of his or her saṃsāric wanderings.

In this world, however, if children are unruly and wayward, their parents may disown them so that the children receive no material inheritance. Similarly in the world of the Dhamma, if one has come into contact with the Buddha’s teaching, and then is sloppy and lazy

in practice, one will again be denied the seven types of noble heritage. Only a person endowed with enduring and persistent energy will be worthy of this noble inheritance.

Energy is fully developed only when one is able to go through all the levels of insight, up to the culmination of the series in noble path consciousness. This developed energy, or Fulfilling Energy as it is called, is precisely what makes one worthy of the full benefits of the noble heritage.

If you continue to perfect the effort of your practice, these qualities will become permanently yours. Reflecting in this way, you may be inspired to practice more ardently.

6. Remembering the Greatness of the Buddha

A sixth reflection which develops energy is considering the greatness and ability of the person who discovered and taught this path to liberation. The Buddha's greatness is demonstrated by the fact that Mother Earth herself trembled on seven occasions during his life. The earth first trembled when the Bodhisatta (Sanskrit: Bodhisattva), the future Buddha, was conceived for the last time in his mother's womb. It trembled again when Prince Siddhattha left his palace to take up the homeless life of a renunciate, and then when he attained supreme enlightenment. The earth trembled a fourth time when the Buddha gave his first sermon, a fifth time when he

succeeded in overcoming his opponents, a sixth time when he returned from Tāvatiṃsa Heaven, having given a discourse on

Abhidhamma to his mother who had been reborn there. The earth trembled for the seventh time when the Buddha attained Parinibbāna, when he passed from conditioned existence forever at the moment of his physical death.

Think of the depth of compassion, the depth of wisdom the Buddha possessed! There are innumerable stories of his perfections: how long and devotedly the Bodhisatta worked toward his goal, how perfectly he attained it, how lovingly he served humanity afterwards. Remember that if you continue to strive, you too can share the magnificent qualities the Buddha had.

Before the Buddha's great enlightenment, beings were engulfed in clouds of delusion and ignorance. The path to liberation had not yet been discovered. Beings groped in the dark. If they sought liberation, they had to invent a practice or follow someone who made a claim to truth that was, in fact, unfounded. In this world a vast array of pursuits have been devised for the goal of attaining happiness. These range from severe self-mortification to limit less indulgence in sense pleasure.

Ref: In This Very Life, The Liberation Teachings of the Buddha, Sayādaw U Pandita (1992)

แวนธรรมปฏิบัติ ตอนที่ ๑

พระอาจารย์ใหญ่ ดร. ภัททันตะ อาสกะ มหาเถระ

บทที่ ๑

สัณฺญาโยชน ๑๐

สณฺญาโยชนสูตร พุทฺธสณฺญาโยชนสูตร

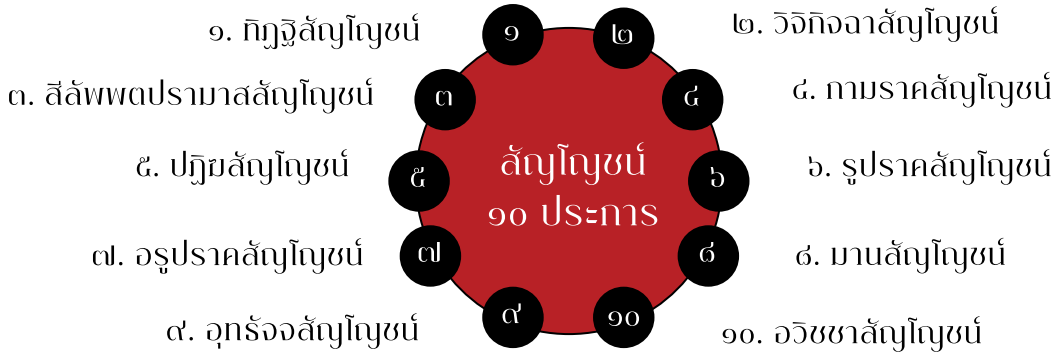
ธรรมชาติใด ทำการร้อยรัดสัตว์ให้ติดอยู่ในสังสารวัฏ
ฉะนั้นธรรมชาตินั้น ชื่อว่า สัณฺญาโยชน

อธิบายว่า ธรรมศาสตร์ทั้งหลายที่ต้องเวียนเกิดเวียนตาย และได้รับสุขบ้างทุกข์บ้างนั้น
ย่อมเนื่องมาจากเหตุที่ตนได้ประกอบไว้ เหตุมี ๖ ประการ ซึ่งเป็นฝ่ายกุศล ๓ อกุศล ๓

เหตุฝ่ายกุศล ๓	อโลภเหตุ	องค์ธรรมได้แก่	อโลภเจตสิก
	อโทสเหตุ	องค์ธรรมได้แก่	อโทสเจตสิก
	อโมหเหตุ	องค์ธรรมได้แก่	ปัญญินทรีย์เจตสิก
เหตุฝ่ายอกุศล ๓	โลภเหตุ	องค์ธรรมได้แก่	โลภเจตสิก
	โทสเหตุ	องค์ธรรมได้แก่	โทสเจตสิก
	โมหเหตุ	องค์ธรรมได้แก่	โมหเจตสิก

สัณฺญาโยชนทั้งหลายมีอยู่ ๑๐ ประการ เป็นเครื่องผูกหรือร้อยรัดสัตว์โลกให้ติดอยู่กับภพ
ให้ต้องเสวยผลแห่งการกระทำของตน ไม่ให้มีโอกาสพ้นไปจากสังสารวัฏได้เลย จนกว่าสัณฺญาโยชน
นั้นจะขาดเพราะถูกทำลายโดนอำนาจของอริยมรรค เท่านั้น จึงจะมีโอกาสพ้นจากสังสารวัฏได้
สัณฺญาโยชน ๑๐ ประการ คือ

๑. ทิฏฐิสัณฺญาโยชน
๒. วิจิกิจฉาสัณฺญาโยชน
๓. สลัถพตปราคาสัณฺญาโยชน
๔. กามราคสัณฺญาโยชน
๕. ปฏิฆสัณฺญาโยชน
๖. รูปราคสัณฺญาโยชน
๗. อรูปราคสัณฺญาโยชน
๘. มานสัณฺญาโยชน
๙. อุทธัจจสัณฺญาโยชน
๑๐. อวิชชาสัณฺญาโยชน

๑. กิณฺณิยสัณฺฑิโยชณํ

สณฺ กายโย สกฺกาโย

สกฺกาเย ปวตฺตา กิณฺณิย สกฺกาเยกิณฺณิย

สภาวะธรรมที่มีอยู่อย่างแท้จริงนั้น คือ ชั้นธ ๕

ความเข้าใจผิดในชั้นธ ๕ ชื่อว่า สักกายทิฏฐิ

ทิฏฐิสัณฺฑิโยชณํนี้หมายถึง สักกายทิฏฐิ ซึ่งเป็นสภาพธรรมที่สำคัญยิ่งในอันที่จะทำให้สัตว์ทั้งหลายต้องวนอยู่ในห้วงแห่งวัฏฏะ โดยจะนับประมาณเวลาไม่ได้ จึงเป็นสภาวะธรรมอันสมควรที่ท่านสาธุชนทั้งหลาย จะพึงศึกษาและพิจารณาให้ทราบถึงสภาวะลักษณะเพื่อเป็นแนวทางที่จะนำความสุขสวัสดิมาสู่ชีวิตของท่าน ในเมื่อท่านได้ถอนหรือทำลายเสียได้ซึ่งสักกายทิฏฐินี้โดยเด็ดขาด

ถาม คำว่า สักกายทิฏฐิ หมายความว่าอย่างไร ?

ตอบ สักกายทิฏฐิหมายความว่า ความเห็นผิดในชั้นธ ๕ โดยมีความเชื่อว่าชั้นธ ๕ นั้น เป็นสัตว์ เป็นบุคคล ตัวตน เราเขา เช่นในการนั่งว่าเรานั่ง ในการนอนว่าเรานอน ในการยืนว่าเรายืน ในการเดินว่าเราเดิน ความเข้าใจผิดเช่นนี้ชื่อว่า สักกายทิฏฐิ อันเป็นความเห็นผิด

ถาม ปฏิบัติอย่างไร จึงชื่อว่าละสักกายทิฏฐิได้ ?

ตอบ การกำหนดรูปนาม โดยมีสติกำหนดสังขารอารมณ์^๑ ตามทวารทั้ง ๖ ในขณะที่กระทบกับอารมณ์ภายนอก มีสติกำหนดรู้เฉพาะปรมัตถอารมณ์ ละเสียซึ่งบัญญัติ^๒ต่าง ๆ การปฏิบัติดังกล่าวนี้ จัดว่าละสักกายทิฏฐิได้

๑. สังขารอารมณ์ คือ รูปนาม ๒. บัญญัติ คือ ผู้หญิง ผู้ชาย สีเขียว ขาว ดำ แดง เป็นต้น

๓. วัฏสงสาร คือ การเกิดแล้วต้องแก่ และ ตาย แล้วก็ต้องเกิด แก่ และตายอีก

ถาม การกำหนดรูปนามเช่นนี้จะมีประโยชน์อย่างไรบ้าง ?

ตอบ การกำหนดเช่นนี้ย่อมทำลาย สักกายทิฏฐิ อันยึดถือว่ามีสัตว์บุคคลตัวตน เราเขา ซึ่งเป็นเหตุให้ติดอยู่ในความหมุนเวียนของวัฏสงสาร^๓ อันเต็มไปด้วยทุกข์

ถาม การกำหนดรู้รูปนามตามสภาวะอารมณ์ดังกล่าวมานี้ จะมีให้แก่บุคคลใดบ้าง ?

ตอบ จะมีได้เฉพาะผู้ที่มีสมาธิญาณแก่กล้า ซึ่งได้แก่พระอริยบุคคล มีพระโสดาบันบุคคล เป็นต้น^๔

ถาม พระโสดาบันบุคคลจะเห็นรูปนามโดยปรมัตถ์อารมณ์อยู่เสมอหรือ ?

ตอบ หากได้ พระโสดาบันบุคคลจะเห็นรูปนามโดยปรมัตถ์อารมณ์ เฉพาะในขณะที่มีสติกำหนดรู้เท่านั้น ถ้าไม่มีสติกำหนดรู้ก็ย่อมเห็นตามบัญญัติ อารมณ์นั่นเอง

ถาม ที่กล่าวเช่นนี้ มีหลักฐานแสดงให้ปรากฏได้บ้างหรือไม่ ?

ตอบ มีปรากฏอยู่หลายเรื่อง แต่ในที่นี้จะแสดงเพียงเรื่องเดียว คือ ในสมัยพุทธกาลนางวิสาขาหมหาอุบาสิกาซึ่งได้บรรลุโสดาปัตติผล ในขณะที่ฟังพระธรรมเทศนาของพระพุทธองค์เมื่อมีอายุได้เพียง ๗ ปี ภายหลังเมื่อมีวัยอันสมควรเธอก็ได้เข้าสู่ชีวิตครองเรือนและมีบุตรธิดาเป็นจำนวนถึง ๒๐ คน จึงแสดงให้เห็นว่าพระโสดาบันบุคคลนั้น ไม่ได้เห็นรูปนามโดยปรมัตถ์อารมณ์เสมอทุกขณะ

ถาม เพราะเหตุใด พระอริยบุคคลอย่างเช่นนางวิสาขา จึงไม่สละสมบัติเคหสถาน เพื่อไปบำเพ็ญพรตอยู่ตามป่า ?

ตอบ ข้อนี้ต้องตอบยาวหน่อย โดยยกเรื่องในสมัยพุทธกาลให้ปรากฏ ในสมัยนั้น ณ กรุงสาวัตถีมีพลเมืองประมาณ ๗ โกฏิเศษ ในจำนวนนี้เป็นผู้บรรลุธรรมชั้นอริยบุคคล ประมาณ ๕ โกฏิเศษ อีก ๒ โกฏิเศษ ยังเป็นปุถุชนอยู่ ในจำนวน ๒ โกฏิเศษนี้เป็นพุทธมามกะ ๑ โกฏิเศษ อีก ๑ โกฏิเศษถือลัทธิอื่น พระอริยบุคคลดังกล่าวนี้ นอกจากพระอรหันต์แล้วยังปกครองบ้านเรือนอยู่ทั้งสิ้น แต่ท่านประกอบการเลี้ยงชีพเป็นสัมมาอาชีวะ^๕โดยสุจริตธรรม เหตุที่ยังไม่สละสมบัติเคหสถานเพื่อไปบำเพ็ญพรต ก็เพราะยังละโลกทิฏฐิคติวิปยุตตจิตตูปทานไม่ได้

๔. ผู้เป็นปุถุชน แม้บางขณะ จะมีการเห็นรูปนามโดยปรมัตถ์อารมณ์ก็ตาม แต่การทำลาย สักกายทิฏฐินั้น เป็นเพียงตลิ่งค้ำ คือทำลายได้ชั่วขณะที่มีการกำหนดและวิปัสสนาญาณเกิดขึ้นเท่านั้น ถ้าวิปัสสนาญาณเสื่อม สักกายทิฏฐิก็เจริญขึ้นอีก ซึ่งต่างกับอริยบุคคล เพราะเมื่อทำลายด้วยอริยมรรคแล้ว สักกายทิฏฐินั้น ไม่กลับเจริญขึ้นได้อีกเลย

๕. สัมมาอาชีวะ คือ การเลี้ยงชีพโดยชอบธรรม ได้แก่การค้าขายสินค้าซึ่งเว้นของ ๕ อย่างคือ (๑) คำขายสุรา (๒) คำขายยาพิษ (๓) คำขายสัตว์ (๔) คำขายเนื้อสัตว์ (๕) คำขายมนุษย์ ผู้ค้าของ ๕ อย่างนี้ แม้เพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ตาม เป็นมิฉาอาชีวะ การเลี้ยงชีพผิดทั้งสิ้น

ถาม ถ้าเช่นนั้นก็จะไม่ผิดอะไรกับสามัญชนนัก เพราะยังมีการประกอบอาชีพอยู่ หรือจะมีอะไรที่ท่านจะได้เป็นพิเศษบ้าง ขอให้อธิบายด้วย ?

ตอบ มี และสำคัญยิ่ง คือท่านละสักกายทิฐิได้เด็ดขาด และการประกอบอาชีพก็เป็นสัมมาอาชีพะ

ถาม ถ้าเช่นนั้น ขอให้อธิบายถึงประโยชน์ของการละสักกายทิฐิด้วย ?

ตอบ การที่พระอริยบุคคลทั้งหลาย มีพระโสดาบัน เป็นต้น ละสักกายทิฐิได้เด็ดขาดนั้น เป็นผลให้เกิดการตาย คือความหมุนเวียนในวัฏสงสารของท่านน้อยลง โดยกำหนดอีกเพียง ๗ ชาติ เป็นอย่างมาก และจะไม่ไปเกิดในอบายภูมิ ๔ คือ นรก เปรต อสุรกาย สัตว์ดิรัจฉาน เลย หมายความว่าปิดประตูอบายได้เด็ดขาด

เรื่องสักกายทิฐินี้พระพุทธองค์ได้ทรงเทศนาแก่พระภิกษุ ดังปรากฏอยู่ในสังยุตตนิกายพระบาลี ว่า

สตุติยา วีย โอมฏุโฏ กยฺมาโน ๖ มตุตเท
สกุทายิกฏฺฐิ ปหานาย สโต ภิกฺขุ ปรีพฺพเช.

แปลเป็นใจความว่า ภิกษุผู้เห็นภัยในสงสาร รู้สักตนประหนึ่งว่าถูกศัตราวุธอันมีคมทิ่มแทงอยู่ หรือถูกไฟไหม้ลวกอยู่บนศรีษะ พึงเป็นผู้มีสติ ไม่ประมาท อยู่เกิด^๖ เพื่อจะได้กำจัดเสียซึ่ง สักกายทิฐิ ความยึดถือมั่นว่าเบญจขันธ์เป็นรูปกายนามกายของตน

อธิบายว่า เปรียบเหมือนบุคคลผู้ถูกอาวุธมีคมแหลม (หอก) ปักอยู่ที่อก บุคคลนั้นต้องเพียรพยายามเพื่อถอนออก ยิ่งกว่าคิดทำธุระอื่น

หรือเปรียบเหมือน บุรุษผู้ถูกไฟเผาผลาญอยู่บนศรีษะ มีความร้อนยิ่งนัก ต้องเร่งรีบที่จะดับไฟอยู่มิได้หยุดยั้ง

อุปมานี้ฉันใด สักกายทิฐิก็มีอุปมาฉันนั้น คือ บุคคลทั้งหลาย^๗ ต้องได้รับความเดือดร้อนทรมานอยู่ด้วยทุกข์ทั้งหลาย มีชาติทุกข์ เป็นต้น ให้เวียนวนลงสู่อบายภูมิโดยไม่อาจนับครั้งได้ ก็เพราะอำนาจของสักกายทิฐินี้

๖. คำว่า มีสติไม่ประมาทอยู่ในที่นี้ ได้แก่การเจริญสติปัฏฐานทั้ง ๔ คือกำหนด กาย เวทนา จิต ธรรม

๗. คำว่า บุคคลทั้งหลายในที่นี้ หมายเอาเฉพาะบุรุษ

ฉะนั้น เมื่อสาธุชนทราบเช่นนี้แล้ว พึงพยายามประกอบความเพียร เจริญสติปัฏฐานทั้ง ๔ โดยการกำหนดรูปนามให้เห็นชัด กำจัดเสียซึ่งบัญญัติทั้งหลาย เพื่อให้เห็นปรากฏชัดตามสภาวะธรรม อันเป็นทางที่จะบรรลู่ถึงซึ่งอริยมรรค อริยผล จึงจะเป็นการทำลายล้างสัkkายทิฏฐิให้ปราศจากไปโดยไม่มีเหลือ สัkkายทิฏฐิสัญโญชนนี้พระโสดาบันบุคคล ละได้เด็ดขาด (สมุจเฉทปหาน)

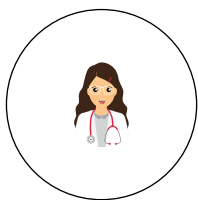
จบ ลัkkายทิฏฐิสัญโญชน

“

ภิกษุผู้เห็นภัยในสงสาร
รู้ลึกตนประหนึ่งว่าถูกค้อนราวุธอันมีคม
ทิ่มแทงอยู่ หรือถูกถูกไฟไหม้ลวกอยู่
บนศรัยะ พึงเป็นผู้มีสติ ไม่ประมาท
อยู่เถิด’ เพื่อจะได้กำจัดเสียซึ่ง
ลัkkายทิฏฐิ ความยึดถือมั่นว่า
เบญจขันธ์เป็นรูปกายนามกายของตน

”

คุยกับหมอ

หมอฟิม

มะเร็งปากมดลูก

สวัสดีค่ะชาวอาสาสมัครทุกท่าน ช่วงเดือนที่ผ่านมา หมอพิมพ์มีโอกาสดูแลกลุ่มผู้ป่วย มะเร็งที่เข้ารับการรักษาโดยการฉายแสง และใส่แร่ เพื่อรักษาโรคมะเร็งปากมดลูก โดยผู้ป่วย กลุ่มนี้มักมีระยะโรคที่เป็นค่อนข้างมากแล้ว แต่ยังสามารถพอที่จะรักษาได้ แต่มีโอกาสไม่ หายขาดหรือ หายแต่โรคกลับมาเป็นซ้ำและลุกลาม ดังนั้นเราจะรู้ได้อย่างไรว่าเรามีความเสี่ยง หรือ เป็นโรคมะเร็งปากมดลูกในระยะเริ่มต้น ซึ่งสามารถรักษาให้หายขาดได้ คอลัมน์คุยกับหมอ ฉบับนี้จะนำชาวอาสาสมัครทุกท่านมารู้จักภัยเงียบ “มะเร็งปากมดลูก” กันค่ะ

ปากมดลูกคืออะไร

ปากมดลูกเป็นส่วนอวัยวะสืบพันธุ์ของเพศหญิง ที่ต่อจากมดลูกในอุ้งเชิงกราน และโผล่ ยื่นออกมาบริเวณช่องคลอด ปากมดลูกยังเป็นทางผ่านของประจำเดือนซึ่งถูกขับออกจากโพรง มดลูกเมื่อเกิดการหลุดลอกเยื่อบุโพรงมดลูกของหญิงวัยเจริญพันธุ์ หรือเป็นทางผ่านของอสุจิ ภายหลังการมีเพศสัมพันธ์เพื่อเกิดการปฏิสนธิกับไข่ภายในช่องโพรงมดลูก รวมถึงยังเป็นทาง ผ่านเมื่อทารกจะคลอดออกมาสู่โลกนั่นเองค่ะ

มะเร็งปากมดลูกพบบ่อยแค่ไหน

โรคมะเร็งปากมดลูก จัดเป็นโรคมะเร็งในสตรีที่นับว่าเจอบ่อยเป็นอันดับต้นๆ จากข้อมูล ปัจจุบัน (ICO/IARC HPV Information center ตีพิมพ์วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2564) พบ ประชากรในไทยที่เป็นมะเร็งปากมดลูกสูงถึง 26 คนต่อแสนรายต่อปี และเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้นๆ ของประเทศเช่นกัน

อาการแสดงของมะเร็งปากมดลูก

ในระยะแรกอาจไม่มีอาการเลย หากโรคเป็นมากขึ้นเช่น ตกขาวเปลี่ยนสี มีเลือดออก ผิดปกติทางช่องคลอด หรือเลือดออกหลังมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงของมะเร็งปากมดลูก

ตัวการหลักที่สัมพันธ์กับการเกิดโรคคือ การติดเชื้อฮิวแมนแพปพิโลมาไวรัส (Human papilloma virus) หรือที่เรียกย่อๆ ว่า “เอชพีวีไวรัส (HPV virus)” ซึ่งจะติดต่อจากบุคคลสู่บุคคลผ่านการมีเพศสัมพันธ์ ในผู้หญิงบางรายอาจเคยได้รับเชื้อ แต่ร่างกายสามารถกำจัดเชื้อนี้ได้ แต่ในบางรายไม่สามารถกำจัดเชื้อนี้ได้ รวมถึงเมื่ออายุที่มากขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงเซลล์เยื่อบุปากมดลูก และเมื่อโดนกรดบริเวณปากมดลูกทำให้เซลล์มีการกลายพันธุ์ นำไปสู่โรคของปากมดลูกเช่น หูดหงอกไก่ มะเร็งปากมดลูกและอื่นๆ ตามมาได้นั่นเองค่ะ

ถึงแม้ปัจจุบันการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ ก็ไม่สามารถป้องกันการติดเชื้อนี้ได้ 100 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้น ผู้ปกครองควรสนับสนุนลูกหลานทั้งหญิงและชาย เข้ารับการฉีดวัคซีนเอชพีวี (HPV vaccine) ป้องกันตั้งแต่เด็กซึ่งแนะนำให้ฉีดได้ตั้งแต่อายุ 11-12 ปีขึ้นไป หรือควรฉีดก่อนมีเพศสัมพันธ์ และแนะนำเข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก (หรือที่เรียกว่าแปปสเมียร์ (Pap smear), HPV test, HPV/Pap cotest) แต่วิธีที่จะลดปัจจัยเสี่ยงที่ดีที่สุดคือ การไม่มีเพศสัมพันธ์เลยนั่นเองค่ะ

นอกจากนี้ปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ ได้แก่ การสูบบุหรี่ (ปัจจัยเสี่ยงของมะเร็งเกือบทุกชนิด), การมีคู่นอนหลายคน, มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อย เป็นต้น

การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ตรวจเพื่ออะไร ต้องเริ่มตรวจและหยุดตรวจเมื่อไหร่

การตรวจเพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูก หวังประโยชน์เพื่อหามะเร็งปากมดลูกในระยะเริ่มต้น เพราะเมื่อพบว่าเป็นมะเร็งปากมดลูกระยะแรก สามารถรีบทำการรักษาให้หายขาดจากโรคมะเร็งได้สูง จากคำแนะนำล่าสุด (2020 ACR) แนะนำให้เริ่มคัดกรองตั้งแต่อายุ 25 ปีขึ้นไป จนถึงอายุ 65 ปี หากปกติมาตลอด หลังอายุ 65 ปี ก็ไม่แนะนำให้ทำการตรวจแล้ว หากตรวจโดยวิธีการแปปสเมียร์ (Pap smear) แนะนำให้ตรวจทุก 3 ปี แต่หากตรวจ เอชพีวีเทส (HPV test) หรือ เอชพีวี/แปป โคเทส (HPV/Pap cotest) แนะนำให้ตรวจทุก 5 ปี ซึ่งการตรวจทั้งสามวิธี ผู้ตรวจจะต้องขึ้นขาน้อยเพื่อรับการตรวจภายในโดยแพทย์ ดังนั้นผู้เข้ารับการคัดกรอง

ควรจะต้องเตรียมตัวก่อนเข้ารับการตรวจภายในดังนี้

1. เว้นการตรวจภายในช่วงมีประจำเดือน หรือภายใน 5 วันหลังประจำเดือนหมด
2. ไม่แนะนำให้สอดยาเหน็บช่องคลอดเพื่อรักษาก่อนมาตรวจหากมีตกขาวผิดปกติ
3. ก่อนขึ้นขาหยั่ง แนะนำให้ปัสสาวะออกให้หมดก่อน เนื่องจากแพทย์ต้องตรวจภายใน

และคลำดูขนาดและตำแหน่งของมดลูก

4. งดมีเพศสัมพันธ์ก่อนตรวจภายในเป็นเวลาอย่างน้อย 24-48 ชั่วโมง
5. ไม่จำเป็นต้องงดน้ำหรืออาหารก่อนมาตรวจ
6. หากมีเลือดออกผิดปกติทางช่องคลอดสามารถเข้ารับการตรวจได้เลย

หลังตรวจเสร็จ แพทย์จะสรุปผลการตรวจร่างกายภายใน และแจ้งผลการตรวจแปปสเมียร์/เอชพีวีเทส/เอชพีวี-แอป โคเทส ในภายหลัง ระยะเวลาแล้วแต่ทางโรงพยาบาลจะแจ้งอีกทีค่ะ

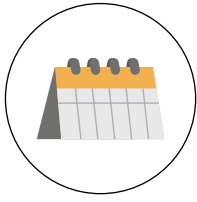
การรักษามะเร็งปากมดลูก

หากได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งปากมดลูก การรักษาจะขึ้นอยู่กับระยะของโรคว่าเป็นมากน้อยแค่ไหน หากเป็นระยะแรก อาจรักษาโดยการขึ้นขาหยั่งและตัดปากมดลูกที่เป็นรอยโรคออก หรือหากเป็นระยะที่มากกว่านั้น การรักษาเป็นได้ตั้งแต่ การผ่าตัด, ฉายแสง (radiation therapy), ฝังแร่ (brachytherapy), การให้เคมีบำบัด (chemotherapy) หรือการประคับประคองลดความเจ็บปวด เป็นต้น โดยแพทย์และทีมการรักษาจะแนะนำเรื่องการรักษา การตรวจการกระจายตัวของโรคเพิ่มเติมด้วยภาพคอมพิวเตอร์สแกน (Computed tomography scan) หรือตรวจด้วยเครื่องสแกนคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Magnetic resonance imaging scan) เพื่อวางแผนก่อนทำการรักษาค่ะ

หวังว่าบทความนี้จะทำให้ทุกท่านได้รับความรู้ ปักจ้ยเสี่ยงที่ป้องกันได้ เรื่องการสนับสนุนการได้รับวัคซีนป้องกันเชื้อเอชพีวีตั้งแต่วัยเด็ก (แนะนำเริ่มฉีดที่อายุ 11-12 ปี) รวมถึงการเข้ารับการคัดกรองแต่เนิ่นๆ ที่โรงพยาบาลใกล้บ้านของท่านนะคะ

อ้างอิงจาก

- <https://www.cancer.gov/news-events/cancer-currents-blog/2020/cervical-cancer-screening-hpv-test-guideline>
- <https://hpvcentre.net>
- https://www.rama.mahidol.ac.th/cancer_center/th/protfolio/knowledge/gyne/servix
- <https://www.nccn.org/guidelines/guidelines-detail?category=1&id=1426>
- <https://www.cdc.gov/vaccines/vpd/hpv/hcp/recommendations.html>

ตารางกิจกรรม ประจำปี ๒๕๖๕

มกราคม

๑ มกราคม

วันขึ้นปีใหม่

กุมภาพันธ์

๑๖ กุมภาพันธ์

วันมาฆบูชา

๑๒ - ๑๖ กุมภาพันธ์ (วันจันทร์-วันอาทิตย์)

คอร์สสมาธิภาวนา

เมษายน

๖ เมษายน

วันจักรี

๑๓ - ๑๕ เมษายน

วันสงกรานต์

พฤษภาคม

๑ พฤษภาคม

วันแรงงาน

๔ พฤษภาคม

วันฉัตรมงคล

๑๓ พฤษภาคม

วันพืชมงคล

๑๓ - ๑๖ พฤษภาคม

คอร์สวิชาภาวนา

๑๕ พฤษภาคม

วันวิสาขบูชา และผ้าป่าสามัคคี

๒๓ พฤษภาคม

วันอัฐมีบูชา

มิถุนายน

๓ มิถุนายน

วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ

พระบรมราชินี

กรกฎาคม

๑๓ กรกฎาคม - ๑๐ ตุลาคม

คอร์สสั่งงานปัสสนา (คอร์ส ๓ เดือน)

๑๓ กรกฎาคม

วันอาสาฬหบูชา

๑๔ กรกฎาคม

วันเข้าพรรษา

๒๘ กรกฎาคม

วันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระ
พระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลง
กรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

สิงหาคม

๑๒ สิงหาคม

วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า
สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี
พันปีหลวง และวันแม่แห่งชาติ

ตุลาคม

๑๐ ตุลาคม

วันออกพรรษา

๑๑ ตุลาคม

วันตักบาตรเทโวโรหณะ

๑๓ ตุลาคม

วันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระบรม
ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร

๑๖ ตุลาคม

กฐินสามัคคี

๒๒ - ๒๙ ตุลาคม

คอร์สมูทิตาอาจารย์ปฏิบัติบูชา ครั้งที่ ๙

๒๓ ตุลาคม

วันปิยมหาราช

พฤศจิกายน

๘ พฤศจิกายน

วันลอยกระทง

๒๔ - ๒๗ พฤศจิกายน

คอร์สอาจารย์อาสาปฏิบัติบูชา

๒๔ พฤศจิกายน

ครบรอบวันละสังขารหลวงพ่อใหญ่

ธันวาคม

๕ ธันวาคม

วันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ พระบาท
สมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลย
เดชมหาราช บรมนาถบพิตร (วันพ่อแห่งชาติ)

๑๐ ธันวาคม

วันรัฐธรรมนูญ

๓๑ ธันวาคม

วันสิ้นปี

การสนับสนุนกิจกรรมของวัด

ญาติโยมและผู้มีจิตศรัทธาที่ไม่สะดวกเดินทางมาที่วัดภักทันทะอาสาฬหารามด้วยตนเอง สามารถบริจาคปัจจัยช่วยเหลือค่าใช้จ่ายและสนับสนุนกิจการต่างๆ ภายในวัด โดยทางวัดมีบัญชีที่สามารถรับปัจจัยสนับสนุนผ่านธนาคาร ดังต่อไปนี้

กองทุนกลาง (มีสองบัญชี)

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายทั่วไป เช่น ค่าบำรุงยานพาหนะค่าน้ำมัน ค่าน้ำ-ไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด และใช้เบิกจ่ายสมทบบัญชีอื่นๆ ทุกประเภท

๑. ธ.กสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 117-2-64875-0

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม

๒. ธ.กรุงไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 210-0-39552-1

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม (กองทุนกลาง)

กองทุนภัตตาหาร (มีสองบัญชี)

เพื่อเป็นค่าภัตตาหารสำหรับพระภิกษุสามเณรในยามจำเป็นและเป็นค่าอาหารสำหรับโยคีบุคคลผู้มาอยู่ปฏิบัติธรรมกรรมฐานในวัด

๑. ธ.กสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 117-2-64876-9

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม

๒. ธ.กรุงไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 210-0-39554-8

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม (กองทุนภัตตาหาร)

กองทุนอุโบสถ (มีสองบัญชี)

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาและงานที่เกี่ยวข้องกับอุโบสถของวัด

๑. ธ.กสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 117-2-64886-6

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม

๒. ธ.กรุงไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 210-0-39551-3

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม (อุโบสถ)

กองทุนเผยแพร่

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเผยแพร่ธรรมะ เช่น ค่าพิมพ์ ค่าจัดทำหนังสือ และค่าเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่จำเป็น

ธ.กสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 117-2-64885-8

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม

กองทุนสงฆ์อาพาธ

เพื่อเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ และค่าตรวจรักษาโรค ในคราวจำเป็นสำหรับพระภิกษุ สามเณร และผู้ปฏิบัติธรรม

ธ.กสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 117-2-64878-5

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม

กองทุนที่ดิน

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อที่ดิน

ธ.กรุงเทพ สาขาบ้านบึง บัญชีฝากประจำ ๖ เดือน เลขที่ 353-216894-9

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม

กองทุนอาสภาคาร

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอาคาร ศาสนนิยสภา (ที่ตั้งรูปปั้นหลวงพ่อใหญ่ๆ)

ธ.กสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 117-2-23760-4

ชื่อบัญชี ภักทันทะอาสภาคาร

กองทุนก่อสร้าง

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารถาวรวัตถุ รวมทั้งซ่อมแซมอาคารสถานที่ซึ่งชำรุดเสีย

ธ.กสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 117-2-64877-7

ชื่อบัญชี วัดภักทันทะอาสาฬหาราม

ขอเชิญผู้มีจิตศรัทธา

ร่วมสมทบทุนสร้างอุโบสถ ๓ ชั้น

วัดภักทันตะอาศภาราม ต.หนองไผ่แก้ว อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี

สามารถติดต่อร่วมบุญได้ที่ สำนักงานวัดภักทันตะอาศภาราม
หรือโอนเงินเข้าบัญชีวัดภักทันตะอาศภาราม (กองทุนอุโบสถ)

ธ.กรุงไทย สาขาบ้านบึง เลขที่ 210-0-39551-3

ธ.กสิกรไทย สาขาบ้านบึง เลขที่ 117-2-64886-6

โทร. 086-8198358, 085-6787160, 034-160509

e-mail: bhaddanta@gmail.com

ID Line @watbhaddanta.com

ขอเรียนเชิญร่วมทำบุญ

กองทุนบูชาพระธรรม 84,000 พระธรรมชั้นร์
เพื่ออุโบสถและห้องปฏิบัติธรรมวัดกัททันตะอาสาฬหาวรณ
กองทุนละ 1,000 บาท จำนวน 84,000 กอง

ร่วมบุญได้ที่ ธนาคารกสิกรไทย
กองทุน 84,000 พระธรรมชั้นร์ สาขาหนองปรือ
เลขที่บัญชี 102 174 8745

ร่วมบุญแล้ว ให้สแกน QR CODE กรอกรายละเอียด
เพื่อรับลำดับเลขพระธรรมชั้นร์และซองที่ระลึก

หรือติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อแจ้งความประสงค์ร่วมบุญ
ที่เบอร์โทร 086 819 8358, 094 553 4431

สแกนที่นี่

กรุณาส่ง...

เอกสาร วารสารรายสี่เดือน ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๕๘ ประจำเดือน มกราคม - เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕
จัดทำโดย

วัดกัททันตะวาสการาม

๑๑๘/๑ หมู่ ๑ บ้านหนองปรือ ต.หนองไผ่แก้ว อ.บ้านบึง จ. ชลบุรี

โทรศัพท์ ๐๓๘-๑๖๐-๕๐๙, ๐๘๖-๘๑๙-๘๓๕๘ ID Line @watbhaddanta.com

e-mail: bhaddanta@gmail.com website: www.watbhaddanta.com

